

ŽELEZAR

Jesenice, 22. junija 1989

Številka 24 • XXXVIII

Proizvodnja in prodaja v številkah do 19. junija

OBRATI	SKUP. PROIZ.		PRODAJA - ODPREMA			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	103,9	104				
Jeklarna 2	94,5	102				
Livarna	48,4	77	3,4	24,2	149,9	52
VBS	119,2	101	3.207,8	100,0	27.257,4	99
HVB	93,6	102	4.752,9	95,0	47.634,0	102
HVJ	97,7	96	1.169,8	101,4	10.466,3	98
PVT	78,9	98	800,1	72,8	9.745,5	101
VDP	92,8	83	3.113,7	89,7	26.091,6	87
Žičarna	99,3	98	1.240,6	82,8	13.098,4	94
Jeklovlek	91,8	99	1.124,6	77,3	12.893,3	100
Elektrode	103,9	100	797,7	84,1	8.030,2	91
Žebljarna	115,9	101	395,1	93,8	3.804,0	99
Žič. valj.	92,6	101	498,0	75,6	6.076,4	108
ŽELEZARNA	102,5	100	17.103,7	90,4	165.247,0	97

Iz podatkov za 19 dni obratovanja Železarne Jesenice sledi, da se doseženi rezultati poslabšujejo v celoti. Pri tem niso izjema niti obrati, ki že v daljšem obdobju iz različnih vzrokov ne dosegajo načrta. Mednje lahko štejemo Livarno, Hladno valjarno Jesenice, PVT, Valjarno debele pločevine in Žičarno. Tudi doseženi rezultati v juniju v teh obratih niso vzpodbudni.

Že v prejšnjih sestavkih sem pisal o problemih pri doseganju načrta v obratih finalističnih in dimenzijskih odstopanja toplovaljanih trakov za log vložka, ki so zadostne, v večini primerov pa celo previsoke. Ta problem je torej ostal nerazrešen in je vsebinsko prisoten že od meseca januarja naprej.

Najtežja vprašanja se pojavljajo v mesecu juniju na kvaliteten področju. Slaba površina in dimenzijska odstopanja toplovaljanih trakov iz Valjarne bluming štelki izredno negativno vplivajo na izpolnjevanje naročil (med njimi tudi izvoznih) in znižujejo proizvodnjo v hladnih valjarnah na Beli in Jesenicah.

Rezultati se poslabšujejo tudi v Jeklarni 2. Večji zastoji in težave na napravi za kontinuirno vlivljanje so zahtevali spremembe programa proizvodnje, ob istočasnem zaostajanju v izpolnjevanju načrta.

Pri razreševanju teh problemov smo izredno počasni. Prvi znaki težav so se pojavili že koncem meseca maja, vendar so kljub naporom ali »naporom« ostali nerazrešeni. To so senčne strani naših rezultatov. Ob tem, da bomo povzročili sami sebi velike težave, je v današnjih pogojih pomembno predvsem to, da bomo te težave prenesli tudi na kupce naših izdelkov, predvsem s kasnitvami pri dobavah.

Zavedati se moramo, da bodo ti kupci v prihodnje dobro premislili, ali bodo še ostali naši kupci ali bodo iskali druge vire oskrbe.

Podpredsednik PO za proces
Božidar Bartelj

Valjarna debele pločevine

O samokontroli in o proizvodni problematiki

V Valjarni debele pločevine so na začetku lanskega leta začeli skupaj z Zavodom za organizacijo poslovanja iz Ljubljane razmišljati o uvažanju samokontrole v proizvodnjo. Prenos kontrole kvalitete neposredno v proizvodnjo je bil tudi eden od sanacijskih ukrepov naše Železarne. O samokontroli smo se pogovarjali z vodjo obrata Valjarna debele pločevine Janezom Rozmanom in z vodjo kontrole kvalitete v Sektorju tehnične kontrole Anonom Skubetom. Ker je bil v Valjarni debele pločevine zaključen obsežen remont, smo se dotaknili tudi novejših proizvodnih problematik tega obrata.

O samokontroli

Vodja obrata nam je pojasnil, da so o tako imenovani samokontroli kvalitete začeli razmišljati predvsem zato, ker šele na koncu proizvodnje ugotovijo, da je z njihovimi izdelki nekaj narobe ter da so delo in energijo vložili brez učinka. Poleg tega so brez končnega učinka v celim proizvodnem procesu oremenjevali svoje zmogljivosti, medtem ko bi lahko delali kaj boljše. Seveda, če bi vedeli, da tisto, kar delajo, ni dobro. Ker se bo hitro našel kdo, ki bo rekel, da bi moral vsak delavec v vseh stopnjah predelave odgovarjati za kvaliteto svojega dela, naj povemo, da je na progi vročo ploščo zelo težko izmeriti, pa tudi tehnološka disciplina ni najboljša. Zato so v celi valjarni postavili nekaj kontrolnih mest, naloga delavcev na teh kontrolnih mestih pa je, da svoje delo opravijo tako dobro, da naslednji delavec lahko delo nadaljuje brez tveganja.

Ko so začeli z načrtovanjem samokontrole, so takoj ugotovili, da je izobrazna struktura delavcev, ki naj bi bili samokontrolorji, porazna, ker je prevladovalo mišljenje, da so ta delovna mesta nezahtevna, čeprav so zelo pomembna. Na teh delih delajo delavci, ki imajo izobrazbo od nepopolne osnovne šole do tehnika, zato se je pojavil problem, na kakšen zahtevnem nivoju organizirati tečaje za samokontrolorje. Odločili so se, da se morajo delavci samokontrolorji na tečaju naučiti tisto, kar pri svojem delu potrebujejo; na šestih kontrolnih mestih so v samokontrolo vključili devetnajst delavcev.

Vodja kontrole kvalitete je dopolnil, da je za uvažanje samokontrole v obratu potrebno določiti tista delovna mesta, kjer jo je možno vpeljati. Zato je treba najprej narediti načrt, kaj kontrolirati (dimenzije, površina) in kje (določiti, na katerem delu plošče je kontrola najbolj pomembna), navodila za delo samokontrolorjev pa morajo biti kratka, jedrnat, enostavna in nedvoumna. Seveda lahko pride do spornih primerov, te pa razrešujeta tehnolog obrata in kontrole.

Samokontrola ima tudi velik psihološki učinek, ker mora delavec samokontrolor poleg svojega dela opravljati tudi kontrolo; pri tem je bistveno, da mora podatke tudi zapisovati, vendar le pravilne oziroma resnične podatke. Ti so za nadzor proizvodnje in delo samokontrolorjev bistvenega pomena, nadzor pa se izvaja že pri samem kontrolnem mestu, nato pri končni kontroli, zadnji nadzornik kvalitete pa je naš kupec.

Ko smo razmišljali o uvažanju samokontrole v naši železarni, so bile narejene tudi primerjave samokontrole z drugimi podjetji, podobnimi našemu. Prve ugotovitve primerjav so bile, da je največji delež samokontrolorjev lahko le deset odstotkov zaposlenih, ker drugače samokontrola izgubi svoj smisel. Namen samokontrole je tudi, da napake ne le odkrijemo, ampak tudi odpravimo. Zaenkrat je za to potrebna dodatna stimulacija, saj je še vedno preveč prisotna miselnost o tonah; ko bo ta miselnost presežena, bo vsak delavec samokontrolor. Dokler pa ni tako, je treba stvari zelo podrobno opredeliti, zato je bil narejen pravilnik o sa-

momontroli, ki so ga na oddelku tehnične kontrole naredili skupaj z delavci Valjarne debele pločevine in Sektorja za gospodarjenje, študije in informatiko. Pravilnik je delavski svet Železarne že potrdil, zato so v Valjarni debele pločevine sprejeli tudi interni pravilnik o samokontroli kvalitete. Ta določa, kako pridobiš status samokontrolorja, kakšno je nagrajevanje in nadzor, kako status izgubiš in ga ponovno pridobiš, kakšne so sankcije za neizvajanje samokontrole, katera delovna mesta imajo tak status ter katera dela delavci samokontrolorji opravljajo in katera podatke beležijo.

Delavci, ki so želeli biti samokontrolorji, so morali narediti tečaj za samokontrolorje, ki je razdeljen v teoretični in praktični del. V teoretičnem so delavci spoznavali, kaj je samokontrola, kakšni so standardi, kako uporabljamo merilne naprave, pridobivali so dodatna znanja o tehnoloških postopkih in se seznanili o napakah v proizvodnji, o njihovih vrstah in vzrokih. Ko obvlada teorijo, je delavec samokontrolor še dva do tri mesece pripravnik, kar je v bistvu praktični del tečaja. Če v tem času delavec ne doseže zahtevanih rezultatov, ne more pridobiti statusa samokontrolorja.

Zanimanje za tečaj za samokontrolorje je bilo med delavci veliko, za začetek dela samokontrole pa obstajajo nekatere organizacijske težave, ker niso imeli dovolj merilnih instrumentov in dokumentacije za samokontrolorje. Te težave pospešeno rešujejo, zato v Valjarni debele pločevine pričakujejo, da bodo samokontrolo začeli izvajati najkasneje v začetku julija.

Kaj pričakujemo? Namen samokontrole kvalitete je tudi ta, da dobimo neposredno iz proizvodnje bolj konkretne podatke o težavah in napakah v proizvodnem procesu. Če te težave poznamo, jih lahko tudi odpravimo oziroma proizvodnjo prekinemo, ko ugotovi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Danes seje vseh treh zborov skupščine občine

Danes, 22. junija, se bodo na ločenih sejah sestali delegati zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Jesenice. Iz obsežnega dnevnega reda povzemamo nekaj najpomembnejših področkov.

Poročila o delu v letu 1988...

Triglavskega narodnega parka, ki ugotavlja, da nalog, ki izhajajo iz skupnega programa, določenih za lansko leto, kljub prizadevanjem delovne organizacije Triglavski narodni park, niso uspeli v celoti uresničiti, zaradi premajhne koordinacije med nosilci posameznih nalog, kar je povzročilo časovne zamike pri izvajanju nalog. Organizacija je sodelovala pri pripravi prostorsko ureditvenih pogojev za tolminski del narodnega parka, ki je že sprejet, enak dokument pa se pripravlja tudi za jeseniško in radovljiško območje. Veliko aktivnost je TNP usmerjal v pripravo programa razvoja Trente, katerega nosilka je občina Tolmin, ki je najbolj izpostavljena negativnim demografskim gibanjem kot posledice

dolgoletnega gospodarskega nazadovanja in izolacije.

Ugotavljajo še vedno neurejeno stanje pri zavarovanju objektov naravne in kulturne dediščine, zlasti v tolminski in radovljiški občini, medtem ko so v jeseniški občini že sprejeli ustrezne odloke o zavarovanju te dediščine. Ta neurejenost zmanjšuje učinkovitost varstva v posameznih najbolj občutljivih delih narodnega parka, kot je, na primer, območje Bohinjskega jezera. TNP je obnovil dostop v korita Mlinarice, v Pokljuški soteski pa je bila izvedena očiščevalna akcija, ki je navrgla več tovornjakov raznih odpadkov. Delo je potekalo tudi na označevanju osrednjega območja narodnega parka, na vzdrževanju najpomembnejših poti in steza v visokogorju, zmanjšalo pa se je tudi šotorenje v Vratih in Tamarju, ta problem pa ni rešen na območju Bo-

hinjskega jezera. Urejeno je zbiranje odpadkov in njihov odvoz za Sočo in Trento, nereseni pa ostajajo še Log pod Mangartom, Stara Fužina in Studor. Očiščene so bile tudi obale Triglavskih jezer.

TNP v sodelovanju z drugimi strokovnimi institucijami deluje tudi na pripravi različnih raziskovalnih nalog, zlasti takih, ki so pomembne za pravilno poznavanje prostorskih in drugih elementov narodnega parka. Občini Jesenice in Radovljica sta v upravljanje TNP prenesli predlagana zemljišča v osrednjem območju narodnega parka, čakajo pa še na odločitev tolminske občine. V skrb TNP sodi tudi varstvo in gojitev divjadi ter redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, za kar so bile opravljene številne aktivnosti.

Na področju zbiranja in vodenja dokumentacije in pri prostorski problematiki ostajajo še neresene zadeve iz preteklih let, poleg še vedno prisotnega izigravanja parkovnega režima, pa tudi upravni organi odobravajo posege, ne da bi zanje vedeli v TNP ali da bi bili poprej vprašani za mnenje. Zaostruje se problematika onesnaževanja voda, ker se ob starih in neresenih problemih (Bohinjsko jezero, Koritnica) pojavljajo nova žarišča, predvsem v visokogorju, kajti pri gradnji planinskih objektov pred gradnjo niso rešena sanitarno-tehnična in ekološka vprašanja, čeprav se to dosledno zahteva (koča pri Triglavskih jezerih in koča na Planini pri jezeru).

V naravovarstveni strokovni službi deluje 15 poklicnih in 30 prostovoljnih nadzornikov. Služba je izboljšala svojo učinkovitost s posodobitvijo tehnične opremljenosti. Prvo zaključno podoba je dobil tudi informacijski center v prostorih uprave TNP, ki ga je v treh mesecih lani obiskalo 3.000 obiskovalcev. V publicistične namene so ponatisnili brošuro o narodnem parku, v času poročanja pa je bil v pripravi tudi bogat propekt o narodnem parku, izdelan je tudi 20-minutni film o narodnem parku. Poleg vsega tega je TNP opravil tudi vrsto drugih aktivnosti v okviru javnega pooblastila in v zvezi s prostorski-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Samoupravljanje včeraj, danes, jutri

27. junija proslavljamo dan samoupravljalcev Jugoslavije. Letos bo preteklo že 39 let od sprejema zakona, ki se je zasedal v naši zavesti kot uresničitev gesla Tovarne delavcem. V tem skorajda štiridesletnem obdobju je bilo samoupravljanje prevladujoč odnos v naši družbi, odnos, ki je v različnih fazah spreminjanja družbenih odnosov in ureditve poudarjal delo in iz njega gradil celotni sistem. Samoupravljanje je bilo tesno povezano z družbeno lastnino in prav ti dve kategoriji sta bili opora sistema, za katerega je kazalo, da bo sposoben uresničiti vizijo socializma, tisto, kar se je v pogojih realnega socializma pokazalo kot nemogoče. To obdobje je v nas pustilo neizbrisne sledove — zavest o tem, da ima tisti, ki dela in ustvarja, pravico odločati, da vsi odločamo o vsem na vseh nivojih in da je pravica do samoupravljanja neodtujljiva.

Današnje stanje v naši družbi zelo enotno označujemo s pojmom kriza. Gospodarska, politična, moralna ipd. Posledice krize so očitne: nejasna perspektiva, občutek krivde, nemoči, nezaupanje. In ko iščemo krivce, je prvo na udaru samoupravljanje. Odločanja o pomembnih zadevah ni mogoče zaupati vsakomur, namesto svobodnega trga ponudbe in povpraševanja je samoupravni odnos ustvaril dogovorno ekonomijo, to so najpogostejši argumenti kritikov samoupravnega sistema. Ob tem je zanemarjeno bistvo: koliko in o čem smo samoupravno odločali? O koliko odstotkih ustvarjenega? Kateri investicijski projekti in poslovne odločitve so bili v procesu samoupravnega odločanja zavrnjeni? Na katerih področjih sta bila onemogočena kadrovska politika in razvoj zaradi monopola nad delovnim mestom?

Analiziranje uspešnosti samoupravljanja in moraliziranje o njegovih svetlih in temnih trenutkih danes ni več v duhu časa. Samoupravljanje doživlja tiho odmiranje. Še včerajšnji apostoli vere v delavsko odločanje so se prelevili. Moderno je govoriti o podjetniški iniciativi in o avtonomiji gospodarskih subjektov. Ponovno smo v zamahu spreminjanja organiziranosti. In vendar še vedno samoupravno. Iz organizacij združenega dela nastajajo podjetja, v katerih delovni proces teče tako kot včeraj, kjer izdelujejo in prodajajo enake izdelke kot včeraj, le odločanja delavcev je manj. Nič več samoupravno združevanje dela delavcev, po novem dobimo podjetje, ki bo delovalo podjetno in podjetniško, ne vemo le bistvenega: čigavo je to podjetje.

Tako ostaja neresen problem družbene lastnine. Njen obstoj onemogoča takojmenovani kapital odnos. Vrednost te lastnine je velika, ogromna, čeprav je malo in slabo donosna. Njena razprodaja ni možna in dokler obstaja ona, ni možno spreminjati odnosov pri upravljanju. In dokler je tako, je smotno iskati rešitve znotraj tega — v sistemu samoupravnega odločanja in razrešiti vse tisto, česar doslej nismo. Spremembe organiziranosti po dosedanjih trendih bistvenih problemov ne razrešujejo — gospodarske uspešnosti podjetij namreč. Prinašajo le absurde, da bodo delavci v »avtonomnih podjetjih« odpuščali svoje sodelavce in odpuščenim izstavili račun za napačne odločitve v preteklosti.

S.P.

Nova »obleka« glavne pisarne (foto: Silvo Kokalj)

O samokontroli in o proizvodni problematiki

(Nadaljevanje s 1. strani)

mo, da kvaliteta izdelka ne ustreza standardom. Tako se bodo proizvodni stroški bistveno zmanjšali, kvaliteten nivo pa bo večji. V Valjarni debele pločevine je bila za oddelek OTOP narejena študija, katere osnovna ugotovitev je: če bi plošče, ki niso ustrezne, izločili iz proizvodnje preden pridejo v OTOP na termično obdelavo, bi imela žarilna peč v tem oddelku za en mesec in pol manj dela. Seveda to pomeni tudi za toliko manj stroškov, predvsem energije. Zmanjševanje stroškov pa posredno vpliva na rast sredstev za osebne dohodke, zato ob uvajanju samokontrole pričakujemo tudi večji interes vseh zaposlenih za boljše delo.

Uvajanje samokontrole kvalitete v proizvodnjo pomeni za delavce, ki bodo pridobili status samokontrolorja, dodatno delo. Ta delavec mora namreč poleg svojih osnovnih delovnih nalog opravljati tudi samokontrolo, za kar je stimuliran odvisno od zahtevnosti in pomembnosti njegove kontrole. V vsakem primeru pa je stimulacija za samokontrolo v primerjavi z vrednostjo »rešenega« ali »preusmerjenega« materiala zanemarljivo majhna. V primerjalnih podjetjih se ta delež giblje od pet do trideset odstotkov, pri nas pa smo se odločili za srednjo pot. Samokontrola je lahko tudi drugačna motivacija, predvsem v kriznih primerih. Če bo delavec samokontrolor ugotovil, da on dela dobro, plošče so pa zavaljane, bo zagnal veliko šaro, da bodo napake čimprej odpravili, ker se sicer lahko zgodi, da bo izgubil status samokontrolorja.

In kakšni so pomisleki? Obstaja bojazen, da bodo ostali delavci popustili, ker bodo mislili, da je kvaliteta samo stvar samokontrolorja. Toliko bolj, ker je on za to plačan, ostali pa ne. Da bi se temu izognili, je potreben zelo strog nadzor nad samokontrolo. Če tega nadzora ni, samokontrola postane sredstvo za povečevanje plače nekaterih delavcev (kot pri mnogih stimulacijah), to pa nikakor ni njen namen.

Na koncu proizvodnega procesa je še vedno končna kontrola, ki ugotavlja kakovost. Vendar je ugotavljanje kakovosti na koncu štetje mrtvih, samokontrola pa je sredstvo za njihovo zmanjševanje.

O proizvodnji

Remont v Valjarni debele pločevine je bil dobro narejen, saj je bil glede na zahtevnost in obseg narejen v roku in kvalitetno. Edina pomanjkljivost je obzidava peči, kar je izvajalo tuje podjetje. Zaradi izolacije so namreč peč poskušali obložiti z umetnimi vlakni, vendar se tak način izolacije ni obnesel.

Po remontu so imeli nekaj dni »otroških boleznih«, kar je običajno, vendar so kljub temu v maju delali dobro. Tudi v aprilu so delali dobro, ker so postrgali vse zaloge. Če pogledamo natan-

čneje, so v maju delali takole: na progi so naredili za 631 ton več, kot je bilo načrtovano, v adjustaži (operativni načrt 4800 ton) pa 373 ton manj. Vzrok za to je, da nimajo nobenih medfaznih zalog. Odpremili so 515 ton manj, kot so načrtovali, vendar ocenjujejo, da so v primerjavi z aprilom, ko so imeli vsaj minimalne zaloge, v maju delali dobro. Toliko bolj, ker so take rezultate predvideli in pričakovali. V juniju se je situacija popravila, saj so do 14. junija na progi naredili 231 ton več od načrta, v adjustaži in odpremi pa še vedno zaostajajo; v prvi 82 ton, v drugi pa 314 ton.

V prvem tromesečju letošnjega leta so v Valjarni debele pločevine slabo delali, naročil pa so imeli veliko, tako da vseh niso mogli pravočasno izpolniti. Pritiski kupcev zaradi zaostalih naročil so sedaj vedno večji, zato so uvedli pogodbeno delo na progi, poleg tega pa delajo tudi ob prostih sobotah. V pogodbeno delo so vključeni samo delavci tega obrata, od 28. maja do 14. junija pa so pogodbeno izvajali 750 ton.

V tej valjarni je proga še vedno največji problem in bo to tudi ostala. Uresničuje se to, kar so v vodstvu obrata govorili pred remontom, namreč, da remont ni rešitev problemov VDP. Trenutno na rezultate proge vpliva pomanjkanje starih izkušenih delavcev, ki so odšli v pokoj, mladih pa niso dovolj hitro usposobili. In tako neizkušnost botruje zavaljanosti plošč in okvaram; sedaj se menjava generacij najhuje občuti. Problem je tudi vzdrževanje, vendar ne kvaliteta, temveč težave zaradi pomanjkanja teh kadrov. Po generalnem remontu so v tej valjarni še vedno v remontu sektor, stiskalnica in ravnalni stroj. Ker so vzdrževalci obremenjeni tudi z delom drugje, re-

zervni sklopi niso kompletirani. Svoje je prispevalo tudi pomanjkanje delavcev v termični obdelavi in adjustaži, pa tudi skupna odsotnost je zelo velika — dnevno je odsotnih tudi do štirideset delavcev. Primer: 15. junija je bilo 23 delavcev na bolniški, ostalih odsotnih pa je bilo toliko, da je bilo v tem obratu tega dne od 210 delavcev prisotnih le 165. Pojavile so se že ideje, da bi v Valjarni debele pločevine zaposlili presežek delavcev Železarnice, vendar brez uspeha. Razlog za to ne more biti nagrajevanje, sicer se ne bi dogajalo, da niti za 23. kategorijo ne morejo dobiti novega vodje proizvodnje valjarne.

V Valjarni debele pločevine za izpolnjevanje letnih obveznosti zaostajajo za petnajst odstotkov, zato bodo na progi vpeljali tudi tretjo izmeno. Ta naj bi začela delati jeseni, ko se bodo delavci vrnili z dopustov, vendar se že sedaj bojijo težav zaradi pomanjkanja ustreznega kadra. Iz tega obrata je v zadnjem času odšlo veliko delavcev; med njimi tudi strokovnih, zato bi se morali zamisliti tudi nad nagrajevanjem strokovnjakov. To pa je že druga tema.

Lilijana Kos

Ostružki Črpalka na reki

Vodna črpalka, ki je namenjena za uporabo v rekah in potokih, je primeren zlasti za kraje, kjer ni dovolj električne energije. Črpalka je pritrjena na drog v tekoči vodi in uporablja propeler, ki poganja vodo skozi cev, ki je napeljana do tja, kjer vodo potrebujejo. Firma JTM Produkt, ki črpalko prodaja, zatrjuje, da je uporabna za vse močnejše namene.

Z njo je mogoče dovajati pitno vodo v domove, lahko jo uporabljamo za napajanje živine, ali recimo za namakanje. Črpalko proizvajajo v štirih velikostih, razvili pa so jo na Japonskem. Deluje lahko v vodnem toku s hitrostjo najmanj 0,4 metra na sekundo in vodni globini od 25 do 30 centimetrov.

l.k.

Popravek

V prejšnji številki je pri pregledu kadrovskega gibanja v maju prišlo do napake. Franc Podobnik, 1929, Strojne delavnice, je bil delavec Železarnice 40 let in ne 34, kot smo napačno zapisali. Za napako se opravičujemo!

Kadrovski sektor

Pregled odsotnosti delavcev v maju

TOZD	število delavcev	bolovanje %	porod. dop. %	red. letni dopust %	ostala odsotnost %	skupna odsotnost %
Talilnice	704	6,75	0,15	7,04	0,96	14,90
Ploščati prog.	1078	9,11	0,50	7,59	0,88	18,08
Okrogli prog.	892	8,71	1,28	7,45	0,78	18,22
Tehnične dejav.	1806	5,60	0,23	7,48	1,02	14,33
Komerciala	153	3,55	3,88	3,35	0,41	11,19
Družb. standard	179	8,75	6,59	4,93	0,35	20,62
DSSS	806	3,41	2,74	6,80	0,93	13,88
Železarna	5618	6,64	1,10	7,15	0,90	15,79

Še o gradbenih posojilih

Objavljamo predlog upravičencev, ki so naknadno podali vloge za dodelitev gradbenega posojila, ki jim je bilo odobreno na sejah delavskih svetov TOZD in DS. Delavski sveti so sprejeli tudi nekatere popravke pri višinah dodeljenih posojil.

Na sklep lahko podajo ugovor vsi delavci TOZD/DS v 30 dneh od objave v pisni obliki na delavski svet TOZD oz. DS.

TOZD TEHNIČNE DEJAVNOSTI

Adaptacija	
1. Jelka Klinar	8.000.000 din
2. Igor Gašpar	8.000.000 din
3. Kati Ambrožič	8.000.000 din

Niso upravičeni:

1. Janez Razinger je prejel gradbeno posojilo v letu 1984 za dobo 15 let. Ponovno bo upravičen v letu 1994.

Popravki pri višinah dodeljenih posojil

1. Miro Leban — se mu odobri posojilo v višini 20.000.000 din, prej po pomoti 8.000.000 din,
2. Miloš Novak — se mu odobri posojilo v višini 20.000.000 din, prej po pomoti 8.000.000 din,
3. Vojmir Mijajlovič — se mu odobri posojilo v višini 20.000.000 din, prej po pomoti 8.000.000 din.

DS SKUPNIH SLUŽB

Adaptacija	
1. Damjana Reven	8.000.000 din
Novogradnja	
1. Magda Cvenkelj	20.000.000 din

Neupravičeni:

1. Vinko Albijani — je prejel posojilo v letu 1983 za dobo 10 let. Ponovno bo upravičen v letu 1990.
2. Leopold Šemrov — je prejel posojilo v letu 1984 za dobo 15 let. Ponovno bo upravičen v letu 1994.

TOZD PLOŠČATI PROGRAM

Novogradnja	
1. Ivan Žvan	20.000.000 din;

TOZD OKROGLI PROGRAM

Adaptacija	
1. Jože Peternelj	8.000.000 din;

TOZD Talilnice

1. Mihael Peternel — se mu odobri posojilo v višini 8.000.000 din in ne 5.000.000 din glede na njegovo vlogo.

Oddelek za stanovanjski standard

Obvestilo!

Sindikalna organizacija HV Jesenice organizira v soboto, 24. junija, ob 10. uri piknik na Poljanah.
Vabimo vse upokojece.

Pojasnilo k članku Kam nas bodo pripeljale takšne odločitve?

V 23. številki Železarja je bil objavljen komentar z naslovom Kam nas bodo pripeljale takšne odločitve. Kratek odgovor v novem tržnem stilu bi bil: kam nas je pripeljalo, ker do sedaj ni bilo takšnih odločitev?

Seveda pa ima vsak posameznik pravico do lastnega mišljenja, tudi o zadevah, ki se ga neposredno ne tičejo. Z avtorjem nimam namena niti časa polemizirati ali secirati njegova v nekaterih trditvah neargumentirana in čustveno obarvana rahlo ironična izhodišča. Sem pa tja bi mu celo pritrdil. Upoštevanja vrednega haska pa v nobenem primeru ni pričakovati. Naš pesnik Prešeren je že vedel, zakaj.

V izogib nekaterim napačnim informacijam pa sem dolžan pojasniti nekaj dejstev in vzrokov, ki so do te operativne spremembe pripeljali. Tudi zato, da se naslednjim, ki bodo nujno sledile, ne bi več čudili.

S temi pojasnili avtorju ne odrekam določene pronicljivosti. Le kratek navet bi mu prišepnil: Vsi bomo prišli na vrsto, jaz, on in tudi DSSS. Tako je boljše, če nas trenutek najde pripravljen. Upiranje neizogibnemu je precej romantično, naivno in nedialektično.

V četrtek, 29. junija, bodo od 5. do 17. ure delavci temeljnih organizacij Talilnice, Tehnične dejavnosti, Komerciala in Družbeni standard ter delavci Delovne skupnosti skupnih služb na referendumu glasovali o Pravilniku o osnovah in merilih delitve osebnih dohodkov in skupne porabe.

Delavci TOZD Tehnične dejavnosti bodo glasovali tudi o Samoupravnem sporazumu o združitvi DO Kovin, kovinsko podjetje Jesenice, v SZ Železarna Jesenice, TOZD Tehnične dejavnosti.

SŽ ŽELEZARNA JESENICE, N. SOL. O. JESENICE, c. ŽELEZARJEV 8

Objavlja javno licitacijo za prodajo osnovnih sredstev

IZKLICNE CENE:

Žičarski stroj HFH, 12 stopenj, z razdelilno omaro in pripadajočimi el. motorji
Žičarski stroj HIC, 2 kosa, z razdelilno omaro in pripadajočimi el. motorji
Žičarski stroj GRUNA 5 s pripadajočimi el. motorji
El. motor 12 kW od mešalca za svinec
Centrifugalna črpalka Jastrebec s pogonskimi el. motorji, 2 kosa,
PIV reduktor, 3 kosi
PIV reduktor, 1 kos
PIV reduktor, 2 kosa
Valjavniški stroj za žico DECO
Valjavniški stroj za žico DECO
Mešalec betonski
Dvigalo hidravlično
Avto kombi IMV
El. motorji, 10 kosov

cena: 30.000.000 din,

cena: 30.000.000 din za kos,

cena: 15.000.000 din za segment,
cena: 600.000 din,

cena: 500.000 din za kos,
cena: 10000.000 din za kos,
cena: 6.000.000 din,
cena: 5.000.000 din za kos,
cena: 50.000.000 din za komplet,
cena: 30.000.000 din, ni komplet,
cena: 300.000 din,
cena: 6.000.000 din,
cena: 8.000.000 din,
cena: 50.000 din/1 kW.

Licitacija bo v torek, 27. junija, ob 10. uri. Ogled navedenih osnovnih sredstev bo v ponedeljek, 26. junija, ob 10. do 13. ure. Licitacija in ogled bosta v skladiščnih prostorih na Blejski Dobravi.

Prometni davek plača kupec. Vsak ponudnik mora plačati varščino 10 % od izklicne cene na dan licitacije pri blagajni železarnice. Osnovna sredstva se prodajajo po načelu videl — prevzel.

Prednost pri nakupu imajo:

1. Organizacije združenega dela
2. Delavci in upokojeanci Železarnice Jesenice
3. DPO in ostali občani

ŽELEZARNA JESENICE
OSMP

Na podlagi sklepov Odbora za delovna razmerja delovne skupnosti skupnih služb z dne 16.6.1989 in v skladu s Pravilnikom o delovnih razmerjih

objavljamo

dela in naloge

organizator funkcionalnega izobraževanja, šifra 5446, U-4, 17. kategorija, 1 oseba
v Kadrovskem sektorju, za nedoločen čas

Pogoji:

- višja šola organizacije dela — kadrovska smer in
- dve leti delovnih izkušenj.

višji strokovni sodelavec za analize in projekte, šifra 5146, U-5, 21. kategorija, 1 oseba,
v Sektorju za gospodarjenje, študije in informatiko, za nedoločen čas.

Pogoji:

- visoka šola ekonomske smeri in
- tri leta delovnih izkušenj.

analitik za specialne analize, šifra 5746, U-3, 13. kategorija, 1 oseba,
v Sektorju tehnične kontrole, za določen čas enega leta.

Pogoji:

srednja šola kemijske smeri in
— eno leto delovnih izkušenj.

analitik, šifra 5727, U-3, 12. kategorija, 1 oseba,
v Sektorju tehnične kontrole, za določen čas 6 mesecev.

Pogoji:

- srednja šola kemijske smeri in
- šest mesecev delovnih izkušenj.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: Železarna Jesenice, Kadrovski sektor, Cesta železarjev 8, 64270 Jesenice.

5. Že od 1. junija letos smo pri skoraj polovici dežurnih intervencij iskali pomoč od doma.

6. Tak način zahteva od žerjavovodij večjo skrb za stanje in uporabo žerjave.

7. Samo zavestno zaostrovanje odnosov vodi v potreben ustvarjalni nemir. Namreč tam, kjer je vse v redu, običajno ni nič v redu.

8. Normalne in običajne poškodbe vrvi in zavor ob pravilnem delu niso trenutne, zato je nočno delo pri tem potrebno. Pri pretirganju vrvi je nekaj hudo narobe, subjektivna krivda pa dokazljiva v 90 %.

9. Pri menjavah motorjev, ki tudi niso dokaj pogoste, še manj bi bile pa lahko, smo že do sedaj dežurnega ključavničarja včasih več kot uro čakali, ker je bil običajno nekje na terenu. S pomislekom, ki ga bomo še morali razrešiti, namreč, ali je ključavničar pri tem sploh potreben.

10. V prihodnje naj v takih zadevah kot edini argument za in proti uporabljamo samo številčne podatke o zastojih. Poznam npr. obrat, kjer je neopravičen izostanek žerjavovodij več kot zastoj na žerjavih.

Iz vsega zapisanega verjetno sledi, da je prav, da sta se pod ukrep podpisala izkušena vzdrževalca. Glede na precej črnogleda napovedi o prihodnosti pri nas pa so take spremembe v načinu našega razmišljanja tako neopredmetne, da se bo/a še oba z avtorjem čudila ne samo drugim, ampak tudi sebi.

Obratovodja Strojno gradbenih delavnic:
Janez Faletič

Kaj je novega v sindikatu

Obisk predstavnikov sindikata Finske

Od 6. do 8. junija je bila na obisku v Sloveniji delegacija Sindikata kovinarjev Finske, ki je poleg razgovora pri predsedniku Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Ravniku in predsedniku Republiškega odbora sindikata delavcev kovinske in elektroindustrije Slovenije Vodovniku obiskala tudi Železarno Jesenice in Tomos v Kopru.

Obisk v jeseniški železarni je bil 7. junija, delegacijo pa so sestavljali: — iz Finske: Erik Lindfors — sekretar Vaino Lehtinen — sekretar okrožja — iz Republiškega odbora: Albert Vodovnik — predsednik Vladimir Bizovičar — sekretar — prevajalec: Čeda Cvetkovič

Cilj obiska je bila izmenjava informacij o aktivnosti organizacij, s posebnim poudarkom na informiranju predstavnikov finskih sindikatov z aktualnim položajem in prenovi sindikata v Jugoslaviji in Sloveniji ter izmenjava stališč glede integracijskih procesov v evropski skupnosti.

Razgovora, ki ga je vodil predsednik Izvršnega odbora konference osnovnih

organizacij sindikata Železarne Jesenice Edo Kavčič, so se udeležili tudi člani izvršnega odbora.

Po predstavitvi Železarne in organiziranosti sindikata v Železarni so bile nakazane še aktivnosti in teme, s katerimi se sedaj največ ukvarjamo. Poseben poudarek je bil dan razpravi o prenovi sindikata in vlogi sindikata v statusu podjetja in kolektivnih pogodbah.

Finsko delegacijo je zanimalo tudi, kako v Železarni oblikujemo ceno izvoza, kako se oblikujejo naši osebni dohodki, kako bomo obvladali inflacijo in kakšen je odnos med delovnimi organizacijami s istimi ali podobnimi pogoji, predvsem pa vpliv sindikata na posamezna področja.

Predstavniki finskega sindikata je poudaril, da na Finskem v celoti upoštevajo tržno gospodarstvo, zato podjetja med seboj tekmujejo in se hitro posodablja. Lastništvo kapitala je predvsem v rokah posameznikov, podjetja pa stremijo k monopolu. Veliko sprememb je tudi v organizaciji, s katero se poizkušajo prilagajati tržnim razmeram.

Sindikalne aktivnosti načrtujejo skladno s spremembami v gospodarstvu. Delavci iz proizvodnje zahtevajo od sindikata, da se bori za čim boljši položaj delavcev in da se ohrani njihov položaj napram drugim. Sindikat se

bori največ za osebne dohodke, pogoje dela in druge pravice delavcev. Te zadeve urejajo s kolektivnimi pogodbami, ki jih za podjetje podpisujeta predstavnik sindikata in delodajalec. Osebnih dohodkov se bistveno razlikujejo po panogah, precizirano pa imajo tudi, kdo in koliko nadomesti se daje za bolovanje, kvaliteto dela, sposobnost delavcev in na težino pogojev dela. Velik poudarek dajejo tudi izobraževanju, saj nova tehnologija zmanjšuje število delovnih mest. Nezaposlenost, ki je sedaj na Finskem okoli 5 %, tudi pri njih povzroča težave, zato je sindikat uveljavil skrajšanje delovnega časa na 38 ur in pol.

Finska podjetja se vedno bolj povezujejo z mednarodnimi koncerni in tako se kapital vedno bolj združuje in ustvarja monopol. Sindikat kovinarjev Finske dobro sodeluje s Švedsko in Norveško. V kolektivnih pogodbah imajo nekatere skupne elemente, ki določajo osnovne obveznosti delodajalcev. Delavci se svobodno prezaposlujejo v vseh treh državah brez omejitev. V vseh delovnih okoljih delujejo delavski zaupniki, preko katerih se uveljavljajo pravice delavcev.

Po razgovoru si je delegacija ogledala še železarski muzej in novo jeklarino.

Sindikat Železarne

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme?

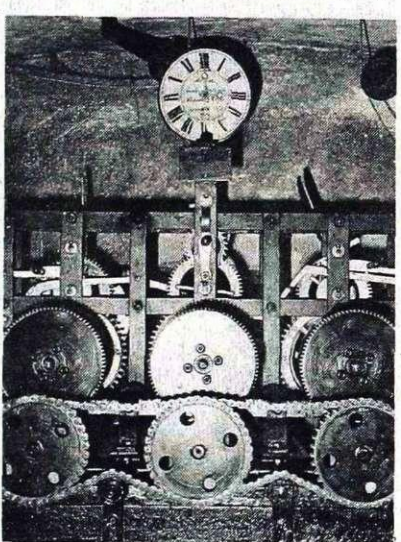
Razstavljanje (3)

Med najzahtevnejša muzejska opravila spada prav gotovo razstavljanje tehniške dediščine. Predmeti so zahtevni tako za obnovo (konservacijo in restavracijo) kot za prezentacijo. Ker pa navadno ena muzealija, ena naprava, en prostor ne zadostujejo za prikaz celotne produkcijske verige, rabimo velike razstavne prostore.

Daleč najuspešnejše te probleme danes v Sloveniji rešuje Tehniški muzej Slovenije, ki ima svoje prostore v znamenitem kartuzijanskem samostanu Bistra pri Vrhniki. Grajske prostore in gospodarske objekte je opremil z različnimi zbirkami (lesarsko, gozdarsko, lovsko, ribiško, starih avtomobilov, poljedelskih strojev, tekstilno itd.), celoten kompleks pa uredil kot muzej na prostem, kar daje kompleksu celovito podobo. Seveda je temu primeren tudi obisk, saj letno Bistro obišče okrog sto tisoč obiskovalcev.

Na Jesenicah smo od tako celovitih razmišljanj še zelo daleč, saj smo dosedaj vlagali edino v graščinske objekte (Ruadova, Kosova graščina itd.), spremljevalni objekti pa ostajajo neobnovljeni in ne služijo ničesar. Primerjava z Bistrom je povsem na mestu, saj Stara Sava kar kliče po celovitosti obnove; s tem bi lahko postal muzej na prostem ali skansen, kakor to v svetu imenujejo. Ni naključje, da se je že pred leti zataknilo pri obnovi fužinske cerkve, da je bila »kasarna« tik pred rušitvijo in da je celo več kot polovica grajskih prostorov v Ruadovi graščini še vedno neobnovljenih in da se ne nazadnje zatika tudi pri obnovi ostankov savskega plavža in ostalih industrijskih objektov (npr. dimnika rekuperatorjev). Ne bom ponavljal, kakšne neverjetne težave so pri celotni reorganizaciji muzeja na Jesenicah, saj ima praktično vsaka zbirka v občini svoje

ga »gospodarja«. Primerjava z Bistrom je povsem naključna, saj bi lahko tako primerjavo naredili tudi z željarsko zbirko v Kropi, železarsko v Železnikih, železniško v Ljubljani, premogokopno v Velenju itd. Vendar nobena od teh nima tako širokih možnosti, saj so vse stisnjene v enem objektu. Prav jeseniška zbirka bi lahko prevzela mesto

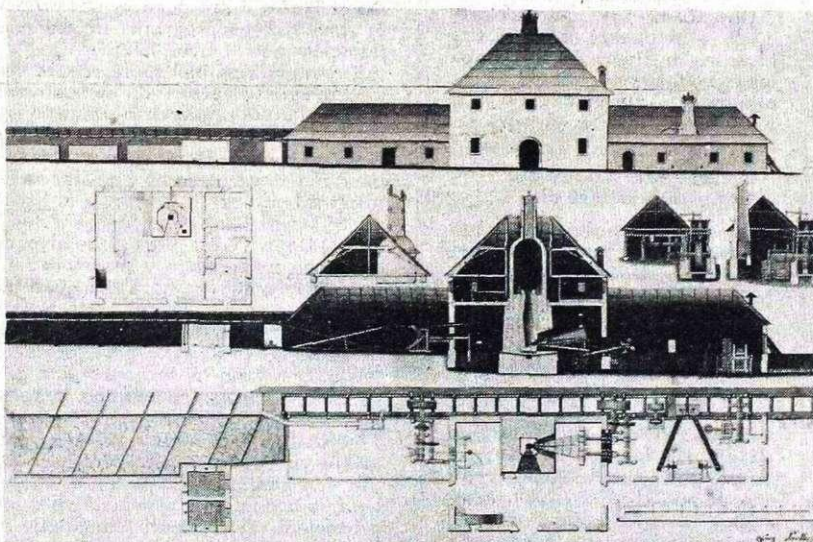
Notranjost graščinske ure na Stari Savi (iz leta 1875)

osrednje železarske zbirke v Sloveniji, s tem pa bi pridobila status občinskega muzeja, ki bi lahko razvil tudi druge dejavnosti, vezane na muzej.

Ta ponoven premislek o reorganizaciji jeseniškega muzeja ni bil naključen, saj prav zadnji odgovor Kulturne skupnosti (13. junij 1989) Skupščini občine Jesenice dokazuje, kako daleč smo še v prizadevanjih za reorganizacijo jeseniškega muzeja. Kljub temu, da je bil organom Kulturne skupnosti Slovenije (pa tudi drugim, npr. železarni) predložen elaborat o upravičenosti ustanovitve občinske muzejske organizacije, pa odgovor le-te ponovno potrjuje, kako daleč smo še od organiziranja varovanja premične dediščine na Jesenicah.

(se nadaljuje)

Tone Konobelj

Originalen načrt znamenitega Zoisovega plavža na Javorniku iz leta 1797

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 26. JUNIJA DO 2. JULIJA

26. junija, Janez POLJŠAK, poslovodni odbor, Jesenice, Hrušica 12.
27. junija, Bogdan RAVNIK, HV Bela, Jesenice, Tavčarjeva 3 b, ☎ 83-734.
28. junija, Ernest PUŠNIK, TOZD Komerciala, Jesenice, Hrušica 138.
29. junija, Jože Ravnik, Strojne delavnice, Jesenice, Blejska Dobrava 31 b, ☎ 83-865.
30. junija, Karel RAVNIK, Jeklarna 1, Jesenice, Hrušica 195.
1. julija, Tomaž KAVČIČ, PVT, Radovljica, Langusova 39.
2. julija, Janez ROZMAN, Valjarna debele pločevine, Bohinj, Ravne 3.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 26. 6.	Damjan Gasar	Ivan Slamnik
Torek — 27. 6.	Dušan Bak	Bojan Finc
Sreda — 28. 6.	Bogomir Svetina	Janez Otrin
Četrtek — 29. 6.	Igor Logar	Borut Cegnar
Petek — 30. 6.	Rado Legat	Matjaž Kelvišar
Sobota — 1. 7.	Ivan Šenveter	Milan Ravnik
Nedelja — 2. 7.	Miran Kovač	Dušan Šmid

Služba obratne ambulante

Od 26. junija do 1. julija bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Branimir Čeh.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.
V soboto, 1. julija, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — dr. stomat. Ljudmila Gasar — Krivec.

Za borce: od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
V soboto, 1. julija, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

24. in 25. junija, Rudi KLUKOVIČ, Mojstrana, Kurirska pot 9, ☎ v službi 22-79.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Ostružki

Sončnih kolektorjev za dve elektrarni

Po podatkih slovenskega društva za sončno energijo je v Sloveniji sedaj že približno 150.000 kvadratnih metrov sončnih kolektorjev. Njihova skupna energetska moč je ob 50 — odstotnem izkoristku 75.000 kilowatov ali 75 MW, kar nekako ustreza zmogljivostim dveh vodnih elektrarn tipa Mavčiče. Tu namreč dosežeta oba agregata zmogljivost 38 MW.

I.k.

Pregled sestankov SDS

Čeprav je bilo gradivo za program samoupravnih aktivnosti za junij objavljeno kot priloga v Železarni že 1. junija, danes, 20. junija, ugotavljamo lahko samo to, da razprava še vedno ni stekla. O osnutku pravilnika o inovacijski dejavnosti, predlogu pravilnika o merilih za delitev osebnih dohodkov in kriterijih kot sestavini za določanje presežka delavcev je doslej razpravljalo tako malo SDS (gre za zapisnike, ki smo jih že prejeli), da jih lahko kar naštejemo: poleg delavcev iz OBRATA ELEKTRODE, ki so se sestali na dveh zbiorih, sta o navedenih zadevah razpravljali še SDS materialno gospodarjenje in obdelava valjev in valjčnic Javornik-Bela iz OBRATA STROJNE DELAVNICE ter SDS parne naprave 1, 3 in 4, delavnica toplotne energije, pa PIV energija 2 in 4 iz OBRATA ENERGETIKA. Tudi pripomb, vprašanj, predlogov je tako malo, da jih lahko kar vse navedemo.

Oba zbora delavcev v OBRATU ELEKTRODE pripominjata, da bi bilo treba pri členu 7 predloga pravilnika o merilih za delitev osebnih dohodkov v zvezi s stimuliranjem strokovnega razvoja upoštevati tudi varilce, ki imajo tečaj in atest (zbor delavcev rezalnice 2 in oplaševalnice 2 predlaga, da se pod zadnjo alineo tega člena doda naslednje besedilo: varilci z A testom — veljavnost dokaza — trajno 2 točki). V zvezi z osnutkom pravilnika o inovacijski dejavnosti zbor delavcev rezalnice 2 in oplaševalnice 2 vprašuje, če je z njim rešeno vprašanje revalorizacije. V zvezi s »kriteriji« pa meni, da bi tolmačenju gradiva moral prisostvovati tudi predstavnik sindikata (»ker bo moral prav pri tem sindikat odigrati svojo vlogo«). Svojih internih problemov tidve SDS očitno ne marata obsešati na veliki zvon, saj so pod točko razno zapisali: »Obravnavani so bili še nekateri problemi, ki so direktno zadevata obrata.«

SDS materialno gospodarjenje in obdelava valjev in valjčnic nobenih točk dnevnega reda nista imeli pripomb. K zadevam iz programa samoupravnih aktivnosti niso imele pripomb tudi SDS parne naprave 1, 3 in 4 ter delavnica toplotne energije. Vendar SDS parne naprave 1 in 4 pod razno opozarjata, da je treba TIP Javornik čimprej avtomatizirati ali pa ponovno uvesti ukinitve normativ, SDS parne naprave 3 pa se pritožuje, da še vedno ni dobila odgovorov na vprašanja z 18. maja.

SDS PIV energija 2 v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov očitno ne vidi osnov in meril, po katerih bi se vrednotilo njihovo delo. Takole so zapisali: »Nekateri pravijo, da je prirejen bolj za vodstveni kader in da vsebuje take dodatne točke, ki spadajo že v popis del in nalog. Nekdo je rekel, da zna po službi tudi zidati: ali

bo zato tudi dobil točke? Nekateri pa pravilnik niti ne zana. SDS PIV energija 4 na kriterije kot sestavino za določanje presežka zaposlenih sicer nima pripomb, vendar nekaj pogrša, kajti: »Nikjer ni zaslediti, kako bo zagotovljena socialna varnost za presežke, ki ne bodo dobili druge zaposlitve.«

Seveda kriteriji niso »zanimivi« le zaradi svoje »tragične« posledice: ekskomunikacija (izobčenje) iz kolektiva (po Frommovi interpretaciji biblijskega mita o Kajnu in Ablu je bila za Kajna, ki je ubil brata Abla, večja kazen ekskomunikacija iz skupnosti kot pa smrt) in brezposelnost. Zanimivi — in problematični — so tudi iz več drugih vidikov.

Osnovni kriteriji, kamor se šteje ustreznost izobrazbe, specialna znanja, skupna delovna doba, delovni staž v ŽJ in delovni staž na zadnjem delovnem mestu, predstavljajo, kot piše v gradivu, »prvo selekcijo glede na zahteve delovnega procesa ter obvezno izločitev iz nadaljnjih presoje« (seveda ob upoštevanju »izločilnih kriterijev«, na osnovi katerih se ugotavlja, kdo v nobenem primeru ne more biti uvrščen med ekonomske in tehnološke presežke). Osnovni pomislek je, podobno tudi pri korekcijskih kriterijih (ko se v primeru istega števila točk, izračunanih na osnovi osnovnih kriterijev, izloča posamezniki na osnovi ocene uspešnosti, zdravstvenega stanja in socialnega položaja), zakaj, na osnovi kakšne metodologije, prinese optimalno izpolnjena zahteva takšno, vsako odstopanje od optimalne zahteve pa takšno število točk. Točke se namreč določa brez vsake metodologije, zgolj na osnovi neke predlagane vrednostne ocene, ki si jo je nekdo izmislil in predložil drugim v razmislek, če je sprejemljiva ali ne. Samo za primer: je kdo sposoben razložiti, zakaj izobrazba, ki ustreza za opravljanje nekih del in nalog, ki so nujna za nemoten potek delovnega procesa, prinese 25 točk, povsem neustrezna 10 točk, odstopanje za eno stopnjo od ustrezne smeri pa 8 točk? Zakaj pri odstopanju za eno stopnjo več kot trikratna razlika? In pri tem je treba upoštevati še vso specifičnost in raznovrstnost del, ki jih je potrebno opravljati v podjetju (ne gre samo za dela, za katera se zahteva visoka ali višja izobrazba, temveč tudi za polkvalificirano, kvalificirano itd. delo)! Ali: zakaj imajo delovna doba, delovni staž v podjetju, delovni staž na zadnjem delovnem mestu, prednost pred delovno uspešnostjo (ki je samo korekcijski kriterij)? In zakaj se kriterije ne obravnavajo v povezavi z drugimi možnostmi za reševanje presežnih, odvečnih delavcev, kot so: novi programi in prezaposlitve, prekvalifikacije, dokvalifikacije? Razen tega vemo, da znanje dandanes zelo hitro zastareva in da celo znotraj istih strok (naprimer v naši ekonomiji) prihaja do razhajanj ob bistvenih vprašanjih: je torej diploma, izpit iz časa francoskega ali marijeterezijskega ali pa tudi poznejša, biano menica tako za višino osebnega dohodka kot za monopol za delovno mesto — ali pa bi tu moralo iti za znanje, ki se mora sedaj in

tu potrjevati s konkretnimi dosežki in rezultati?

Vsi ti pomisleki navajajo k sklepu, da bomo s takšnimi kriteriji zgolj olajšali delo brezdušnemu, okorelemu birokratu, saj mu ne bo treba popolnoma nič razmišljati o človeških razsežnostih tega vprašanja: v roke bo vzel magično, samoupravno potrjeno formulo, ošilil svinčnik, se udobno zleknil v fotelj in na podlagi evidenc izračunal število točk, podčrtal določeno ime in človeku izročil delovno knjižico, češ, račun je pač račun. Že pred tem pa bo seveda imel vse možnosti, da bo reorganiziral, mezoorganiziral, mikroorganiziral, racionaliziral delovni proces in dokazal, da se delo da tudi drugače, predvsem pa brez določene konkretne osebe tudi nekako (pa četudi slabše) opravljati. Seveda bo podpisal tudi ustrezno kvalifikacijo in vse drugo, kar je potrebno, da se bo računica izšla. In nato bo šel spat čistih rok in lahkega srca.

Seveda ni nujno, da bi stvari potekale po ravno takem scenariju, a pomisleki so tu, prav tako kot ne ravno prijetne izkušnje. Z željo, da bi prišli do optimalnih rešitev, je treba razmišljati tudi o varovalnih mehanizmih pred možnimi zlorabami. Saj pred tem svari celo eden naših najbolj zagriženih zagovornikov našega tržno-podjetniškega prevrata, znani ekonomist in publicist, Drago Buvač, ki v zadnji Nedeljni Borbi (17.—18. junij) pravi takole:

»Ni sama po sebi nevarnost v tem, da bomo menažerjem dali velike pravice, da odpustajo delavce, lene in nedisciplinirane, in celo tehnološke viške. Da bi se prevladala kriza, mora biti ekonomika kdaj tudi surova, trezne glave, ne pa usmiljenega srca.

Problem se je skril v kvaliteti našega menažerstva. Upravičeno so bojzani, da bi se takšne njegove pravice lahko izrazile v zlorabah, v neki naši varianti balkanskega menažerstva. Stvar ni v tem, da smo »rojeni na Balkanu«, temveč v socialnem ambientu, skozi katerega se je ustvarjala in reproducirala naša poslovodna struktura. Imamo še vedno malo dejanskih menažerjev evropskega in svetovnega profila. Naši poslovodni organi obremenjeni z ljudmi, ki mislijo v antitržni obzorjih; svojo moč črpajo iz političnih in birokratskih vezi; to so strokovnjaki za redistribucijo siromaštva in ne za ustvarjanje bogastva; njihova ekonomska logika se zato izvede na tisto vrsto real-socialističnega varčevanja s krpmi in papirjem, ostre formalne discipline »dela in reda«. V takšnih pogojih večjih pravic nad delavstvom le-te lahko zlorabljajo na račun »prihranka v delovni sili«.

Poglejte okrog sebe, pa boste videli, da vam ne bi bilo nič kaj v uteho, če bi prepustili svoje delovne pravice v roke neomejene oblasti teh ljudi. Posebno še v pogojih, ko se vse teže pride do službe, ko je sindikat obglavljen in brez moči, da vas zaščiti.«

(se nadaljuje)

CSI — Božidar Lakota

Prvi osnovni seminar za mlajše vodilne delavce v SOZD Slovenske železarn

Že drugo leto poteka na ravni SOZD Slovenske železarn izobraževanje za vodstvene delavce, ki je imelo do sedaj obliko seminarjev in posvetov. Med udeleženci izobraževanja je vedno bolj čutili pozitiven odnos do izobraževalnih tem, ki jih kreiramo na osnovi stalnega spremljanja trendov razvoja poslovanja v svetu in tekoče domače problematike, katere reševanje nam je temeljno vodilo pri sestavi posameznih izobraževalnih oblik.

Izbira izobraževalne oblike je odvisna od strukture udeležencev in vrste izobraževalne tematike. Posvete v večji meri namenimo (po stažu) starejšim vodstvenim delavcem, mlajšim pa namenimo bolj seminarjsko dejavnost z vključevanjem novitet in skupinskega dela. V sistematično izobraževanje želimo zajeti predvsem mlajše perspektivne vodstvene delavce, zato smo tudi uvedli — letos prvič — časovno nekoliko daljši Osnovni seminar iz področja poslovanja. Seminar smo časovno omejili na deset dni, s tem da smo ga še razdelili na dva dela. Prvi del seminarja smo izvedli v Kotljah na Koroškem od 22. do 26. maja.

Namen Osnovnega seminarja za poslovalne kadre je dati sistematično znanje o poslovanju, z upoštevanjem značilnosti in skupnih točk SOZD Slovenske železarn.

Pri izbiri tematike programskih sklopov seminarja smo zajeli znanja, ki so pogoj za uspešno opravljanje in usklajevanje poslovnih funkcij. Ves čas seminarja je bil poudarek na tistih točkah, v katerih se stikajo področja poslovnih funkcij: načrtovanja, organiziranja, vodenja in kontrole na področju dejavnosti financ, trženja, proizvodnje in njihovega povezovanja.

Kot predavatelje smo povabili k sodelovanju priznane domače in tuje strokovnjake. Mag. Rudi Rozman nas je kot pobudnik in začetnik usposabljanja poslovalnih kadrov v SOZD Slovenske železarn v svojem začetnem predavanju seznanil z bistvom poslovanja in poslovanja ter njunim razvojem. Sledila je predstavitev načel, vrst in procesov uspešnega načrtovanja, organiziranja, delegiranja in kontrole, kot temeljnih dejavnosti vodstvenega kadra.

Mag. Andrej Cetinski je v svojih predavanjih utemeljil pomembnost poznavanja financ za uspešno poslovanje in v zadnjem času zelo aktualne spremembe upravljanja na osnovi kapitala. Poseben poudarek je bil dan poznavanju bilanc in njihovega medsebojnega prepletanja, pomenu načrtovanja in spremljanja likvidnosti poslovanja, v zadnjem delu predavanja pa so slišatelji rešili praktični primer priprave celovitega finančnega načrta podjetja.

Kolikšen je pomen uspešnega trženja z industrijskimi izdelki, nam je predstavil skozi strategijo in taktiko trženja mag. Peter Tomšič.

Metode operacijskih raziskav predstavljajo enega od pomembnih pripomočkov pri iskanju odgovorov na vprašanje o obnašanju poslovnega sistema kot celote ali samo njegovih delov. Z navedeno temo in metodami linearne in mrežnega programiranja nas je seznanil mag. Tone Britovšek.

Prava popestritev seminarja je bil tudi predavatelj iz ZDA, dr. Frank Landy, ki je v svojem predavanju pri opredelitvi tipa uspešnega poslovalnega zadržal tri vidike, ki jih moramo upoštevati pri izbiri kandidatov: opredelitev nivoja procesa vodenja (z opredelitvijo vrste in zahtevnosti delovnih nalog), različnost možnih delovnih pristopov k procesu poslovanja in kot tretji vidik — specifična trenutka (okolja-kulture) in z njo povezane dinami-

ke sprememb trenutkov razvoja družbe.

Ob koncu seminarja je udeleženec obiskal tudi predsednik KPO SOZD Slovenske železarn Igor Uršič, ki jih je seznanil s strategijo nadaljnjega razvoja Slovenskih železarn.

Prvi osnovni seminar za poslovalne delavce, ki smo ga izvedli v okviru SOZD Slovenske železarn, je dal slišateljem izhodišča znanja za nadaljnje strokovno izpopolnjevanje s področja poslovanja. Ob zaključku prvega dela seminarja so se slišatelji okvirno opredelili za teme seminarjskih nalog, ki se bodo problematsko vezale na njihove sedanje in prihodnje naloge iz neposrednega delovnega okolja. Med pripravo seminarjskih nalog se bodo slišatelji lahko posvetovali s predavatelji.

Izvedbo drugega dela seminarja načrtujemo v jesenskem terminu, in sicer s predstavitvijo problematike seminarjskih nalog slišateljev in nadaljevanjem oz. poglobitvijo nekaterih tem programskih sklopov iz prvega dela seminarja.

Izhajajoč iz raznovrstnosti problematike in njenega obsega smo se v prvem delu seminarja pri podajanju snovi oprli na metodo predavanja, v drugem delu seminarja pa bomo namenili več časa razpravi, delu v skupinah in študiju posameznih prigodkov.

Seminarja se je udeležilo skupaj 18 slišateljev, in sicer iz Železarn Jesenice (Sonja Černe, Marjan Endliher, Klemen Hribar, Rajko Petraš, Ivanka Zupančič), Železarn Ravne (Nikolaj Sonjak, Miroslav Vošner, Cveto Barbič, Janko Miklavc, Jurij Pratekar, Borut Urnaut), Železarn Štore (Slobodan Milanović, Stane Plazar, Franc Logar, Ivan Vizjak, Milan Dečman) in Plamena Kroke (Vladimir Oblak, Anton Potočnik).

Obvestili

Obveščamo vse, ki ste se prijavili za avtobusni prevoz v Crikvenico in Biograd n/m, da poteka prodaja vozovnic od 19. junija dalje v Integralovem biroju na Jesenicah. Cena prevoza za letovanje je:

Biograd n/m 330.000 din
Crikvenica 160.000 din

Možno je trimesečno obročno odplačevanje, vendar morate dvigniti vozovnice do 30. junija. Nekaj sedežev je še prostih.

Obveščamo vse koristnike letnih vozovnic na področju primestnega prometa, da s 1. julijem 1989 preneha veljavnost modrih vozovnic zaradi izstopa Alpetourja iz sistema skupnih vozovnic na Gorenjskem. Prosimo, da od 25.6. do 1.7.1989 zamenjate vozovnice v oddelku za organizacijo prostega časa, soba št. 11 (stavba Kadrovskega sektorja). Nova slika ni potrebna, ker jo bomo vzeli s stare vozovnice. Oddelek za organizacijo prostega časa

V razgovoru s slišatelji med seminarjem in na osnovi rešenega vprašalnika ob koncu seminarja je razvidno, da je seminar kot celota v vsebinskem in organizacijskem smislu uspel. Vsebinsko tem in metodični pristop k podajanju tem so slišatelji ocenili kot dobra, s tem, da so dali tudi nekatere pripombe v zvezi z gradivom za seminar in lokacijo izvedbe seminarja.

Gradivo za prihodnje seminarje bomo skušali poslati udeležencem pred pričetkom seminarja. Za število udeležencev osnovnega seminarja bomo razširili tudi krog dosedanjih prejemnikov zanimivih člankov iz tujega revijalnega tiska s širšega področja upravljanja in poslovanja (izdajamo jih pod naslovom Beremo za vas).

Izhajajoč iz števila prisotnih članic SOZD Slovenske železarn na seminarju bi pripomnili, da je bila tokrat njihova udeležba bolj skromna. Prav tako bi veljalo v prihodnje razmisliti tudi o kraju organizacije večdnevni seminarjev, saj je bližina Železarn Ravne udeležence seminarja večkrat odtegnila od izobraževanja. Seminar je bil strokovno uspešen in je potekal v prijetnem vzdušju, kar nam je omogočilo tudi kolektiv hotela Rimske vrlece, ki je odstopil svoje prostore seminarjski dejavnosti.

M.S.S.

Ali bo Donitov obrat v Podmežakli ekološko vprašljiv? (2)

Aktivnosti za otvoritev obrata DO Donit v hali Kovina v Podmežakli se nadaljujejo. Izvršni svet Skupščine občine Jesenice je na svoji 109. seji ob nekaterih zahtevah glede varstva okolja praktično prižgal zeleno luč za nadaljevanje priprave za otvoritev obrata, pa tudi spor s KS Podmežakli je zgleden. Tako lahko z gotovostjo pričakujemo, da bo novi Donitov obrat na Jesenicah začel obratovati že v zadnjem četrtletju letos, tako kot je predvideno.

Izvršni svet Skupščine občine je 30. maja obravnaval informacijo o načrtovani investiciji DO Donit Medvode. Rekonstrukcija in razširitev proizvodnje filtrov na lokaciji Jesenice in jo sprejel. IS ugotavlja, da so s samoupravnim sporazumom o odplačnem prenosu objektov Kovina na DO Donit, TOZD Filtri, ki so ga podpisali predstavniki časnega KPO Kovina in DO Donit TOZD Filtri, dogovorjeni principi sanacijskega programa in prenosa tehnologije iz Medvode na Jesenice.

S samoupravnim sporazumom je med drugim določeno, da se v novem obratu lahko organizira proizvodnja vseh vrst filtrov, katere del se že odvija v okviru Kovina. Donit se je s sporazumom tudi obvezal, da bo v novem obratu prioritarno zaposlil delavce iz Kovina. Sklep IS Skupščine občine je tudi, da DO Donit TOZD Filtri glede investicije poda informacijo v sredstvih javnega obveščanja, ki mora vsebovati tudi vpliv na okolje. Ta del svoje obveznosti je Donit že uresničil preko lokalne radijske postaje Triglav, preteklo sredo. Donit naj IS seznaniti tudi s SEPA študijo, strokovne skupine, ki deluje v okviru Inštituta Jožef Stefan in Ljubljani in je pristojna za oceno ekoloških vplivov na okolje pri posameznih investicijah. Pred pričetkom obratovanja bodo preko inšpekcijskih služb preverjeni vsi elementi tehnologije in ob pozitivnih rezultatih meritev bo Donit izdano tudi uporabno dovoljenje.

DO Donit je povabila na obisk v svoj obrat v Medvodah predstavnike KS Podmežakli in KS Sava, da bi se sami na licu mesta prepričali, da tehnologi-

Izvršni svet o gradnji obrata Donita na Jesenicah

Izvršni svet Skupščine občine Jesenice je na 112. seji 19. junija obravnaval informacijo o realizaciji sklepov Izvršnega sveta v zvezi z gradnjo obrata Donita na Jesenicah in po razpravi sprejel naslednje ugotovitve in mnenje:

1. V zvezi z nekaterimi informacijami, ki so se pojavile z organiziranjem proizvodnje vseh vrst filtrov v bivših prostorih DO Kovin, kovinsko podjetje Jesenice, da je načrtovana proizvodnja ekološko vprašljiva, je Izvršni svet zahteval od investitorja DO Donit Medvode TOZD Filtri informacijo o načrtovani investiciji.

2. Informacija o načrtovani investiciji je bila obravnavana na 109. seji Izvršnega sveta SO Jesenice 30. maja. Donit zagotavlja, da ne bo onesnaževanja okolja izven dovoljenih oziroma dopustnih meja.

Izvršni svet ugotavlja, da gre za realizacijo sanacijskega programa DO Kovin Jesenice in s tem za izvajanje sklenjenega samoupravnega sporazuma o odplačnem prenosu pravice uporabe na nepremičninah družbene lastnine in ureditve medsebojnih pravic in obveznosti na tej podlagi.

3. DO Donit je tudi organizirala obisk predstavnikov KS Podmežakli v obratu v Medvodah, kjer so si ogledali proizvodni postopek in tehnologijo, ki bo postavljena v obratu na Jesenicah.

4. 14. junija je Donit v skladu s sklepi Izvršnega sveta skupščine občine Jesenice informiral javnost preko radijske postaje Triglav Jesenice v oddaji v živo in podal vse informacije v zvezi z načrtovano investicijo, vključno s podatki o vplivih na okolje. V zvezi z zahtevo po analizi vplivov na okolje bo Donit dostavil Izvršnemu svetu tudi študijo SEPA, ki bo prikazala ekološke vidike te investicije.

5. S temi aktivnostmi je Donit realizacijo sanacijskega programa DO Kovin v zvezi z zahtevami po dodatnih informacijah in pojasnitvah glede vprašanj, ki so se pojavila v zvezi s to investicijo.

6. Izvršni svet meni, da ni nobenih razlogov, da se aktivnosti v zvezi z gradnjo novega obrata Donita na Jesenicah zaradi postavljenih vprašanj oziroma pomislekov, ki so se nanašali na vpliv tehnologije na okolje, ne bi nadaljevale. Pričakuje pa, da bo proizvodnja stekla do načrtovanega roka. Hkrati pa se DO Donit tudi zaveda, da bo sprejela vse potrebne ukrepe za preprečitev eventualnih negativnih vplivov na okolje.

Ali so vse odločitve dovolj pretehtane in ali se bosta dogovorjenega obe strani tudi držali, bo pokazal čas. Onesnaževanje okolja še ni zadosten razlog za ustavitve proizvodnje, še posebej, če onesnaževalec dobro posluje. Verjamemo namreč, da bo Donitov obrat na Jesenicah čez čas lepo utečeno podjetje, ki se mu za nobeno ceno ne bomo hoteli odpovedati. Tudi za ceno onesnaževanja ne.

Donit ima eno od svojih kurilnic odpadkov v Križevcih na Hrvaškem. Tam naj bi, če smo prav razumeli, predelovali tudi odpadke iz jeseniškega obrata. Kaj pa, če se, denimo, nekega dne naveličajo tega kurišča odpadkov? Bodo potem morali v jeseniškem obratu sami poskrbeti za odpadke, ki bodo nastajali v njihovem proizvodnem procesu? Seveda ni nujno, da se stvari iztečejo tako, vendar si je treba taka in podobna vprašanja zastaviti že sedaj.

Dare Bradašja

Obvestilo mladim v DSSS!

Mladinke in mladinci JO ZSMS DSSS bomo v četrtek, 29. junija, ko bomo na referendumu glasovali o pravilniku za delitev osebnega dohodka, volili tudi člana predsedstva OO ZSMS DSSS. Na vseh oglašnih deskah v DSSS bo objavljena kandidatska lista z imeni evidentiranih članov za predsedstvo OO ZSMS. Izvoliti moramo 11-člansko predsedstvo.

Mladinke in mladinci, udeležite se referenduma in volitev v čim večjem številu!
Predsednica OO ZSMS DSSS
Dina Čatak

Danes seje vseh treh zborov...

(Nadaljevanje s 1. strani)

mi posegi. Letnemu poročilu je dodano tudi poročilo TNP o izvajanju skupnega programa razvoja Triglavskega narodnega parka v letu 1988, ki zajema varstvo okolja, varstvo naravne in kulturne dediščine, kmetijstvo, gozdarstvo, gospodarjenje z divjadjo, planinstvo in tabornštvo ter turizem.

Delovne organizacije službe pravne pomoči Jesenice, ki v svojem poročilu navaja, da je v lanskem letu nudila celovito pravno pomoč 1.275 subjektom in zanje opravila 2.618 pravnih opravil, ki po zakonu pomenijo vsebinsko pravno pomoč. Obseg se je v primerjavi z letom poprej povečal za 30 %, kar pripisujejo posledicam zaostrenih gospodarskih razmer.

Temeljne sodišča v Kranju, enote na Jesenicah, ki je glede na pristojnost reševalo kazenske, pravne, nepravne, zapuščinske, izvršilne in zemljiško-knjižne zadeve ter zadeve sodne uprave za občino Jesenice. Ob tem naj navedemo, da je za reševanje gospodarskih sporov in kazenskih zadev, v katerih so storilci mladoletniki, pristojno Temeljno sodišče v Kranju — enota v Kranju, kjer vodijo tudi gospodarski register. Jeseniška enota je lani prejela v delo 9.489 vseh zadev in tako so skupaj z 993 nerešenimi zadevami iz leta 1987 imeli v delu 10.482 zadev, od tega so rešili, kljub odsotnosti enega

sodnika in pol, 9.487 zadev, nerešenih pa je ostalo 995 zadev oziroma dve več kot leto poprej, čeprav so prejeli v delo 14,8 % več zadev kot leto poprej. Na kazenskem oddelku ugotavljajo povečanje kaznivih dejanj zoper družbeno in zasebno lastnino in kaznivih dejanj zoper varnost javnega prometa. Spodbudno pa je, da je še naprej v upadajočem številu kaznivih dejanj, kjer so storilci mladoletniki. Zaskrbljujoče pa je, da so pogostejša kazniva dejanja, pri katerih je udeležena več storilcev hkrati in da se starostna meja mladoletnih storilcev znižuje.

Na pravdnem oddelku so lani s področja družinske zakonodaje oziroma po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih imeli manj sporov kot leto 1987, in sicer 129 ali 15 manj kot leto poprej. Razvez je bilo 77, drugih sporov 29 in 23 zahtev za zvišanje oziroma znižanje preživnin. Poleg tega je sodišče obravnavalo še 67 sporov v zvezi s plačevanjem komunalnih storitev, 45 stvarnih pravnih in lastninskih sporov, 45 oškodovanih sporov, 44 sporov iz pogodbenih razmerij in 11 sporov v zvezi z zapuščino. Zelo pa se je povečalo število vloženih mandnatnih tožb, ki jih je bilo 1.071 ali 161 % več kot leto poprej. Na zapuščinskem oddelku so obravnavali 397 zadev, upoštevaje nerešene iz preteklega leta, nerešenih pa je ostalo 69 zadev. Nepravdni oddelek je skupaj z zaostanki iz leta 1987 reševal 139 za-

dev, na izvršilnem oddelku pa so skupaj z zaostanki iz preteklega leta obravnavali 841 zadev.

Občinskega sodnika za prekrške (organ je bil zaradi bolezenske in porodniške odsotnosti kadrovske oslabilen), ki je v lanskem letu imel v reševanju skupaj 4.655 zadev, vključno s 1.775 nerešenimi zadevami iz leta 1987. Lani so prejeli v obravnavo kar 540 zadev več kot leto poprej, od skupnih zadev pa je bilo v letošnjem letu prenešenih 2.275 zadev. Kot nujne so obravnavali zadeve s področja kršitve mejnih predpisov, ki so bile lani v porastu. Poleg tega je bilo največ obravnav prekrškov s področja varnosti cestnega prometa, ki so bili lani tudi v močnem porastu, precej pa je bilo tudi kršitev s področja javnega reda in miru, že dalj časa pa ugotavljajo, da se povečuje število zadev, ki se nanašajo na mladoletne storilce prekrškov; lani so jih skupaj reševali 548, od tega 322 zadev vloženih v leto 1988.

V letu 1988 je bilo izrečenih 245 zapornih kazni v skupnem trajanju 2.974 dni, skupno pa je bilo izrečenih denarnih kazni v znesku 31.034.900 din, odmerjenih pa je bilo še za 16.696.574 din stroškov postopka. Ob tem ugotavljajo, da Uprava za družbene prihodke občine ni dovolj naredila pri izterjavi izrečenih kazni, le-ta pa v dodatni informaciji navaja vrsto objektivnih vzrokov

za premajhno učinkovitost pri izterjavi.

Družbenega pravobranilca samoupravljanja občine, ki v svojem poročilu navaja težave, ki jih povzročajo že sprejeti oziroma napovedani novi zakoni pri tekočem usklajevanju oziroma dopolnjevanju samoupravnih aktov v organizacijah družbenega dela. Tako stanje je pogojevalo vrsto pravnih v dislociranih TOZD o izločitvenih pogojih, med ukrepi za izboljšanje ekonomskih in proizvodnih rezultatov pa je potekalo tudi preoblikovanje samoupravne organiziranosti, zlasti ukinitve temeljnih organizacij družbenega dela. Družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da navedba razlogov za ukinitve ni bila v nobenem primeru argumentirana, cilji in usmeritve pa premalo ali sploh neovrednotene, na osnovi katerih ne bi bilo mogoče spremljati in ugotavljati uresničevanja nalog in ciljev. Poročilo tudi ugotavlja negativne posledice, ki jih za razvoj in vlaganje za razširjanje ali modernizacijo dejavnosti v občini prinašajo reorganizacije dislociranih TOZD v delovne enote. Ugotavlja tudi, da so ob predvidenih samoupravnih reorganizacijah delavci premalo argumentirano obveščeni, največkrat pa niti, razen verbalnih obljub, ne zahtevajo celovitih analiz in argumentov.

Poročilo navaja, da OZD ob padcu realnih osebnih dohodkov, administrativnih omejitvah in vplivu inflacije iščejo različne možnosti za povečevanje letih, kar največkrat ni bilo skladno z lastnimi normativnimi akti, pa tudi ne z doseženimi rezultati dela in poslova-

nja. Delavci niso nezadovoljni samo z nizkimi osebnimi dohodki, ampak velikokrat tudi z neustreznim in nepravilnim sistemom nagrajevanja. Meni tudi, da so zahteve delavcev preveč osredotočene na zmanjševanje družbenih obveznosti iz sredstev osebnih dohodkov, manj pa so pozorni na sprejemanje obveznosti, ki so del materialnih stroškov oziroma dohodka. Poročilo v nadaljevanju obravnava stanovanjsko problematiko, probleme s področja delovnih razmerij, ukrepe družbenega varstva ter prekinitev dela in manifestacije nezadovoljstva.

V letu 1988 je družbeni pravobranilec samoupravljanja občine obravnaval 103 zadeve, za katere so bili največkrat pobudniki delavci ali skupina delavcev ali družbeni pravobranilec sam.

Problematika zdravstvene dejavnosti v občini

Obsežna informacija o problematiki zdravstvene dejavnosti v občini v uvodu povzema sklepe, ki so jih zbori Skupščine občine sprejeli lanskega decembra in kako so le-te izvrševali občinska zdravstvena skupnost in izvalske organizacije s področja zdravstva. Kljub zavzetemu izvrševanju teh sklepov za izboljšanje ekonomskih razmer v zdravstvu in kljub doseženim uspehom sta vse to izničili interventna zvezna zakonodaja in visoka inflacija. Tako je Občinska zdravstvena skupnost Jesenice poslovno leto 1988 za-

Nemir mladih in Zveza komunistov

Ko smo poročali o zadnjem posvetu s predsednikom CK ZK Slovenije Milanom Kučanom, smo deloma že predstavili tudi rezultate raziskave, ki so jo opravili mladi iz sociološkega krožka na CSUI med svojimi sovrstniki. Iz podatkov raziskave in iz razprave na posvetu smo lahko razbrali pripravljenost mladih za vključevanje v politično življenje.

Tako sta že čez slaba dva tedna sociološki krožek na CSUI in Občinski komitei ZKS Jesenice organizirala okroglo mizo na temo Nemir mladih in Zveza komunistov, ki so se je poleg dijakov CSUI, njihovih profesorjev, predstavnikov mladinske organizacije, članov OK ZKS Jesenice udeležila tudi predstavnik CK ZK Slovenije, ki sta neposredno sodelovala pri nastajanju dokumenta o prenovi Zveze komunistov. Po uvodni predstavitvi rezultatov raziskave, kjer se posebej izstopata podatka, da se 93 odstotkov anketirancev zanima za vsa dogajanja na Slovenskem in da jih 86,5 odstotka ne želi vstopiti v ZK, je Borut Pahor s CK ZKS dejal, da bo morala Zveza komunistov, poleg zavedanja o tem, da se stara, priti do programa, ki jo bo iz tega procesa potegnil. Odnosi znotraj ZK bodo morali biti urejeni tako, da bo ta družbenopolitična organizacija postala zanimiva tudi za tisti del mladih, ki se želi angažirati s svojim znanjem in sposobnostjo. Velik del razlogov za nevstop mladih v ZK vidi prav v sami organizaciji. Svoboda in odgovornost, ključni kategoriji dokumenta o prenovi Zveze komunistov, pa predstavljata, po njegovem mnenju, priložnost, ki bi znala pritegniti mlade ljudi.

Dragutin Gvozdič, sekretar predststva KS ZSMS Železarne, je ugotovil, da ZK ne more reševati vseh problemov sama in po pregledu vloge Zveze komunistov in njenih članov v jugoslovanski družbi zaključil, da današnji odnos mladih do ZK ni odnos do komunističnega gibanja, temveč je odnos do razmer v družbi, ki jim je v največji meri botrovala tudi ZK.

V razpravi so dijaki s CSUI dejali, da so sedanje novonastajajoče zveze v veliko lažjem položaju kot ZK, saj svoje programe gradijo na napakah ZK. Če bo hotela ZK biti privlačna za mlade, bo morala biti korak pred vsemi zvezami. Opozorili so tudi na zgodovinski spomin. Narod ne pozabi kar tako napake iz preteklosti. V razpravi je bilo veliko govora o nagrajevanju po delu, o tržnem gospodarstvu, o begu možganov. Mladi so prepričani, da je eden bistvenih razlogov za ta problem jugoslovanske in slovenske družbe tudi v zaostalosti tehnologije, ki ni privlačna za generacije, ki prihajajo. Ko so razpravljali o zaposlenosti, nezaposlenosti in prezaposlenosti, o inovacijski družbi ter o šolskem sistemu, do katerega so bili še posebej kritični, jih je sekretar OK ZKS Jesenice Igor Mežek opozoril na mojstrsko filozofijo, ki prevladuje v

preljubi dolini Gornjesavski. Če bo ta generacija prevzela razmišljanje, da tisti, ki pride iz šole, nič ne zna, potem zanj ni rešitve. Mladi bodo morali s svojimi zahtevami nastopati veliko agresivneje kot so doslej.

Mlade iz CSUI je med drugim zanimalo, kdaj bodo novonastajajoče zveze oz. stranke našle svoje mesto tudi v zakonodaji. Prepričani so, dokler ne bo v Jugoslaviji razrešeno nacionalno vprašanje in iz tega izhajajo številni nesporazumi in prepri, tudi tuji partnerji ne bodo zainteresirani za vlaganje kapitala pri nas.

Na okrogli mizi smo se lahko znova prepričali, da se med jeseniškimi srednješolci »dogaja« nemir, ki pa je veliko več kot le kritika obstoječega stanja, čemur smo priča tudi že v nekaterih osnovnih organizacijah ZK. Na tej okrogli mizi smo ponovno ugotovili, da mladi želijo in tudi hočejo aktivno sodelovati v oblikovanju prihodnje družbe, družbe njihove in vseh prihodnjih generacij. Nemiru jeseniških srednješolcev je jeseniška partija prisluhnila in podala tudi že odgovore na večino vprašanj.

Sodeč po vzdušju se bodo gotovo še večkrat usedli za okroglo mizo in spregovorili tudi o nekaterih čisto specifičnih vprašanjih, na katere želi sedanja generacija odgovore in ki so tudi pogoj za njeno aktivno vključevanje v družbene procese.

Mile Crnovič

Sprememba zakonodaje na področju izobraževanja

Na zasedanju republiške skupščine v juniju letos so na dnevnem redu tudi trije zakoni s področja izobraževanja:

- predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmerjenem izobraževanju,
- predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o svobodni menjavi dela na področju izobraževanja ter
- predlog zakona o pedagoški službi.

Vsi trije predlogi zakonov so objavljeni v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije in Skupščina SFRJ številka 12 z dne 9.5. 1989, kjer si lahko tudi ogledate predlagane spremembe.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o usmerjenem izobraževanju vsebuje vrsto novosti oziroma drugačnih rešitev kot doslej.

Omenimo naj maturo, opravljanje vzgojnoizobraževalnega dela z osebnim delom, izobraževanje po delih programa, priprave in potrjevanje učbenikov, obremenitev učencev in učno obveznost učiteljev, večkratno opravljanje izpitov v visokem šolstvu, sistem strokovnega izpopolnjevanja in napredovanje učiteljev.

Omenimo še predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja. V prvi vrsti prinaša spremembe v pristojnostih pri odločanju v usmerjenem izobraževanju (ukinitve posebnih izobraževalnih skupnosti), glede organiziranja izobraževalnih skupnosti ter novosti v pristojnostih izobraževalne skupnosti Slovenije za razvoj in usrečevanje osnovnošolskega izobraževanja.

Izobraževalna skupnost Slovenije je tako v predlogu tega zakona opredeljena kot SIS z izvršilnimi nalogami na področju usmerjenega izobraževanja in delno na področju osnovne šole in kot zveza občinskih izobraževalnih skupnosti za vse ostale naloge s področja osnovnega izobraževanja in za naloge skupnega pomena. Skupščina bo imela dva zbora, zbor izvajalcev in zbor uporabnikov, v katerem bodo zastopani tako delegati gospodarstva kot negospodarstva, v zboru izvajalcev pa delegati vseh vrst in stopenj izobraževalnih organizacij, način delegiranja pa bo določil statut.

Organiziranost občinskih izobraževalnih skupnosti v tem predlogu zakona ni spremenjena, predlagana je le drugačna ureditev odločanja o zagotavljanju osnovne šole.

Pomembna novost, ki je predlagana in tudi najbolj buri razprave (kjer so že sedaj zelo različna stališča), pa je v pristojnostih izobraževalne skupnosti Slovenije za razvoj in usrečevanje osnovnošolskega izobraževanja. Gre za zagotavljanje večje enotnosti pri ures-

ničevanju obveznega programa osnovne šole, kjer se v izobraževalni skupnosti Slovenije sprejemajo standardi in normativi za tisti del zagotavljenega programa osnovne šole, ki je predmet solidarnosti delovnih ljudi in občanov v naši republiki. Tu se bodo določala, tako je zapisano v predlogu zakona, tudi merila za enotno vrednotenje dohodka v ceni storitev zagotavljenega programa osnovne šole.

Občine in izobraževalne skupnosti pa bodo še naprej načrtovale razvoj osnovnih šol in zagotavljale pogoje za njihovo delo. Torej, tisti del sredstev, ki zadevajo pedagoško izvedbo veljavnega programa življenja in dela osnovne šole, naj bi se zagotavljali vsem šolam oziroma učencem po enotnih merilih, sprejetih v Izobraževalni skupnosti Slovenije. Sredstva za funkcioniranje in vzdrževanje šol, amortizacijo in morebitno povečanje prostorskih zmogljivosti ter za nadstandardni del storitev (razširjeni program) osnovne šole ter druge izobraževalne dejavnosti v občini pa se bodo še naprej zagotavljala s svobodno menjavo dela v občinskih izobraževalnih skupnostih.

Ker je bila že doslej vrsta pripomb na predlagane rešitve na tem področju, je prav, da se v občini čimbolj temeljito lotimo razprave o teh predlogih zakonov ter posredujemo svoje pripombe tako izobraževalni skupnosti kot skupini delegatov za republiško skupščino ter se tako konstruktivno vključimo v spremembe.

RK

Ali se pripravljamo na 21. stoletje dovolj odgovorno

Menim, da bi se tako skrajšan zapisnik vseh treh zborov aprilskih skupščin v občini Jesenice ne smel prezreti opozoril delegata vzgoje in izobraževanja ter predšolske vzgoje (delegacija VIZ in VVO), posredovanih na zboru združenega dela 25. aprila na poročilo o gospodarjenju v letu 1988. Če bi bili opozorila vzeli vsi odgovorni dovolj resno, bi se verjetno izognili šestim sestankom sindikalne konference VIZ, oblikovanju stavkovnega odbora in njegovih zahtev, sestanku s predsednikom medobčinskega sindikalnega sveta, sestanku, ki ga je sklical predsednik IS Skupščine občine Jesenice z ravnatelji, obravnavi problematike vzgoje in izobraževanja ter predšolske vzgoje na sestanku s predsednikom Izvršnega sveta SRS, verjetno pa tudi celumu plazu očitkov o sposobnostih odgovornih za razreševanje nakopičene problematike, ki ni samo jeseniška.

Ker ni omenjen niti delegat niti njegova razprava, na kratko povzemam diskusijo.

Izpostavljeni so bili dolgoletni varčevalni ukrepi v vzgoji in izobraževanju ter v predšolski vzgoji, nedorečena metodologija spremljanja in primerjanja osebnih dohodkov, usklajevanje rasti osebnih dohodkov, razreševanje dograjevanja in posodabljanja šolskega prostora, pobuda za povišanje prispevnih

stopenj za občinsko izobraževalno skupnost in skupnost otroškega varstva, problematika zamikanja prispevkov (že tretjič) iz osebnih dohodkov, kar je povzročilo izpad 1,6 milijarde din za družbene dejavnosti v letu 1988. Če imamo v občini Jesenice v osnovnih šolah zaposlenih več pedagoških in tehničnih delavcev kot v sosednji radovljiški občini, jih imamo zato, ker smo 14 let razvijali celodnevno šolo, ki ima

organizirano prehrano in okrog 30 % več neposrednega vzgojnoizobraževalnega dela, kar zahteva več delavcev.

Namen razprave je bil pospešiti dolgoročneje razreševanje nakopičenih problemov, na katere želimo ponovno opozoriti predvsem zaradi tega, ker sta pred nami skupščini izobraževalne skupnosti in skupnosti otroškega varstva, na katerih predlagamo povečane prispevne stopnje, da se ne bi jeseni ponovno srečevali zaradi istih problemov.

Otroci v šoli in vrtcu so naši otroci. Kot delavci in kot starši smo jim dolžni zagotoviti nemoteno izobraževanje in kar, najboljše vzgojo ter jih po svojih najboljših močeh tudi za ceno odrekanja usposobiti za vstop v tretje tisočletje.

Roman Savinšek

Hvala!

Šolsko leto je odzvonilo več kot štiri- sto osmošolcem v jeseniški občini. V 16 oddelkih od Kranjske Gore do Žirovnice so nabirali svoje znanje. Med njimi tudi moj nadebudnež, eden v teh stotnjah upajočih mladih, ki se bodo jutri odpravili novim znanjem, problemom, negotovi prihodnosti (ki jo mi soustvarjamo) naproti. V teh letih mu je bila šola velikokrat drugi dom, prostor in čas, kjer je nabiral novo znanje, spoznaval svet, druge in sebe, bil neprijeten, preveč radoveden, klepetav in nagajiv. Pa vendar le prepoln mladostne radoživosti, neskončnega upanja, želje čimveč vedeti, doživeti, odrasti.

V tem iskanju ste tudi vi, vzgojitelji

in učitelji, imeli pomembno vlogo. Za veliko večino med vami delo z mladimi ni le služba, je veliko več, je tista predanost prenašanja znanja in odnosov na druge ljudi, je enostavno življenjsko poslanstvo. In četudi vam družba v teh časih velikokrat ne zna ali ne zmore kako drugače pokazati svoje zahvale, vam vsekakor ostajajo vaši otroci, ki ste jih v teh letih, na stopine, učili in vzgajali. In to, da se vas otroci, pa tudi njihovi starši, še po veliko letih spominjo, je kljub vsemu lepo priznanje, ki se ga ne da plačati, je iskrica upanja, da je lahko in mora biti bolje.

Mati nadebudneža

Obvestilo KS Hrušica

Krajevna skupnost Hrušica obvešča krajane, da do 29. junija in od 12. julija do 15. avgusta podpisujemo pogodbe, ki jih sklne Samoupravna komunalno-cestna skupnost občine Jesenice z naročnikom za PTT priključek. Prednost imajo do sedaj evidentirani naročniki, katere prosimo, da podpišejo pogodbo do 5. avgusta 1989.

Od 5. do 15. avgusta pa bo podpis pogodb za krajane, ki še niso evidentirani kot naročniki.

Interesenti naj se oglasijo na sedežu KS Hrušica, Hrušica 55/a, v navedenih dneh vsak ponedeljek in petek od 9. do 15. ure in ob sredah od 9. do 17. ure.

Krajane prosimo, da prinesejo s seboj osebno izkaznico, interese, ki vlagajo zahtevek za priklop telefona v novogradnjo (stanovanjske hiše, ki so še brez hišne številke), pa prosimo, da predložijo tudi gradbeno dovoljenje.

Vse dodatne informacije dobite v pisarni KS Hrušica, tel. 81565.

Bla, bla...

V občini Jesenice bomo spet slavili. 1. avgusta bo spet občinski praznik. Pa je kaj slaviti?

V tej železarsko-turistično-prometni občini se otepamo s premalo ambicijami, razvojno otopelostjo, komunalnimi, stanovanjskimi, prometnimi in še kakšnimi drugimi problemi, nezadovoljnimi družbenimi dejavnostmi, priča smo odhodu kadrov z visoko, višjo izobrazbo iz občine drugam.

Kaj torej slavimo? Slavno preteklost ali nemočno prihodnost?

Povišale se bodo tudi stanarine in najemnine v občini. Junijske bodo višje za 23,5 %. Stanovanje vse bolj postaja dragoceno, mi pa smo velikokrat mislili, da dobiti in imeti stanovanje ni nič posebnega. Mladi pa vedno bolj spoznavajo, da je lahko stanovanje samo oddaljeni sen, če nimajo primerno usposobljenih staršev z odvečnim stanovanjskim prostorom.

ključila z 870.672.660 din nekritih odhodkov. Izguba pa bi bila še večja, če ne bi bila 1. julija 1988 prispevna stopnja za zdravstvo zvišana za 1,5 %. Iz podrobne obrazložitve finančnega poslovanja v lanskem letu povzemamo le podatke, da je bilo v občini v lanskem letu 15.561 aktivnih zavarovancev oziroma 36.535 zavarovanih oseb in da so stroški zdravljenja znašali 20.224.555.000 din, oziroma poprečni stroški na zavarovanca v občini 1.299.695 din, oziroma 553.567 na zavarovano osebo. Stroški na uporabnika oziroma na zavarovano osebo so za 2 % nižji od regijskega in za 7 % nižji od republiškega poprečja, kar nedvomno kaže na racionalno poslovanje zdravstvenih organizacij v občini.

Informacija podrobno obravnava problematiko osnovnega zdravstva v občini v lanskem letu. Naj omenimo, da na osnovi statistike v informaciji ugotavljajo, da se vsak uporabnik z osnovnim zdravstvom sreča vsaj petkrat na leto, kar pomeni, da so v Zdravstvenem domu Jesenice in Dispanzerju za medicino dela Železarne Jesenice v letu 1988 zabeležili blizu 200.000 obiskov, kar dokaj dobro ilustrira vlogo tega dela zdravstva, če k temu dodamo, da je za ta del zdravstvenega varstva skrbelo samo 182,11 zdravstvenih delavcev. V mladinskem izobraževanju se je število obiskov lansko leto povečalo za 11 % in se je s tem občina nekoliko približala regijskemu poprečju, pri zobozdravstvu odraslih pa se je število obiskov zmanjšalo; v Zdravstvenem domu za 12 % in v Dispanzerju za medicino dela za 9 %. Informacija še posebej

poudarja velike težave pri obnavljanju dotrajane ali zastarele medicinske opreme, ki znatno zaostaja za drugimi občinami.

Iz poglobljene o bolnišničnem zdravljenju navajamo, da jeseniška bolnišnica v celoti razpolaga s 318 bolnišničnimi posteljami in je kljub omejenim sredstvom za zdravstveno varstvo hospitalno zdravila 11.577 bolnikov (indeks 87/88 99), s poprečno ležalno dobo 8,3 dni in s poprečno zasedenostjo 82,7 %. Zdravljeni bolniki so bili strokovno zahtevnejši in so po uveljavljenih merilih za 3,5 % presegli obseg dela iz leta 1987. V specializiranih ambulantah se je lani zdravilo 41.437 bolnikov, opravljenih pa je bilo 71.033 pregledov, kar je za 9,2 % manj kot leto poprej. Opravljenih je bilo 5.057 dializ, kar je za 1,5 % več kot v letu 1987. Po strokovni teži je Bolnišnica lani za 2,9 % presegla obseg storitev v primerjavi z letom poprej. Tudi Bolnišnica se srečuje z veliko iztrošenostjo medicinskih aparatov, zlasti najdražjih, kot so ultrazvočne aparature, veliki diagnostični rentgen, kolonoskop, dializni aparati in sterilizatorji, ki so iztrošeni že 100 %, kar pomeni že alarm, da je obnova nujna in neodložljiva. Tudi nadzidava specialističnega objekta za operacijski blok in za novo centralno intenzivno terapijo je odložena do leta 1990. Z neprestanim omejevanjem sredstev za zdravstveno varstvo se je nakopičilo toliko problemov, da jih niti v naslednjem petletnem obdobju ne bo mogoče rešiti.

Predlog odloka o spremembah odloka o proračunu občine za leto 1989:

Proračun občine po predlogu obsega prihodke v višini 20.992.000.000 din (preje 8.787.700.000 din) in razporeditev prihodkov v enaki višini. Tako v okviru globalno ugotovljene rasti splošne porabe znaša dogovorjeni obseg splošne porabe občine 20.692.000.000 din (preje 8.646.450.000 din), nelimitirani prihodki pa so lastni prihodki upravnih organov v višini 270.000.000 din (preje 141.250.000 din) in odstopljena republiška sredstva, namenjena za urejanje prostora v višini 30.000.000 din.

Predlog odloka o priznanjih občine: Izvršni svet Skupščine občine predlaga delegatom vseh treh zborov v razpravo in sprejem predlog, po katerem naj bi priznanja občine obsegala: podelitev domicila v občini, imenovanje častnega občana občine, občinsko priznanje 1. avgust z veliko plaketo, malo plaketo občine, medaljo občine, listino občine in plaketo splošne ljudske obrambe in družbene samozastite občine.

Predlog odloka o poslovnem času na območju občine, s katerim se določa minimalni obvezni poslovni čas za organizacije združenega dela, ki opravljajo promet blaga na drobno, gostinske in obrtne storitve, lekarne, turistične poslovalnice, banke in samostojne obrtnike, ki opravljajo prodajo na drobno, gostinske in obrtne storitve ter turistično dejavnost.

Soglasje k statutu TOZD Delavska univerza Viktor Strazišar Jesenice bodo sprejemali delegati vseh treh zborov.

Financiranje skupnih potreb nekaterih SIS materialne proizvodnje: Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti bodo obravnavali in se opredeljevali do predloga odloka o spremembi odloka o združevanju sredstev za financiranje skupnih potreb nekaterih samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje. Sprememba se nanaša na sklep Samoupravne stanovanjske skupnosti, po katerem naj bi se spremenila stopnja prispevka za solidarnost, in sicer s prejšnjega 1,215 % iz dohodka na 2 % iz dohodka; osnova bruto osebni dohodek, z veljavnostjo od 1. junija dalje.

Način uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti: Tudi poročilo odbora podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč za leto 1988 je predloženo v obravnavo in sprejem delegatom zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti. V letu 1988 so skupna sredstva solidarnosti SRS znašala 27.332.196.509 dinarjev, od tega je bilo za medrepubliško solidarnost nakazano 3.170.971.299 dinarjev, in sicer največ v Srbijo za območje Kopaonika, ki ga je prizadel potres leta 1983 (2.653.106.502 din), ostalo pa Bosni in Hercegovini, Hrvaški in Kosovu. Druga sredstva so bila nakazana slovenskim občinam, ki so jih v preteklih letih prizadele različne naravne nesreče.

Poročilo o uporabi sredstev v letu 1988 za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe v

občini: V te namene je bilo v letu 1988 združenih 531.040.530 dinarjev, poročilo pa podrobno navaja, za kaj so bila sredstva porabljena.

Predlog odločbe o uvedbi komasacijskega postopka za območje žirovniškega polja, katerega namen je v splošnem družbenem interesu za ohranjanje in varovanje kmetijskih obdelovalnih površin ob poteku gradnje avtoceste in čimbolj ekonomična in intenzivna obdelava. Območje obsega 283 ha zemljišč s poprečno velikostjo 0,25 ha, ki so v lasti 271 občanov. Z izgradnjo avtoceste pa se bo število parcel še povečalo. Komasacija je agrarna operacija, kjer se povežejo kmetijska zemljišča in ponovno razdelijo med prejšnje lastnike oziroma uporabnike tako, da dobi vsak čimbolj zaokroženo zemljišče.

Predlog odloka o reji in posesti psov v občini, ki bo urejal rejo, posest, registracijo, cepljenje in označevanje psov ter postopek za neregistriranimi in necepljenimi psi na območju občine Jesenice.

Poročilo o poteku javne razprave o dopolnitvi k Ustavi SRS bo zaradi nezaključene razprave Občinska konferenca SZDL delegatom posredovala na seji. Prav tako bodo predlog za izbor simbola občine in predlog za podelitev občinskih priznanj za leto 1989 delegati prejeli naknadno. Poleg tega bodo delegati vseh treh zborov obravnavali predlog za izvolitev sodnika Temeljnege sodišča v Kranju in predlog za sprejem odloka o določitvi števila sodnikov sodišča združenega dela v Kranju.

Dolikovci v Krškem in Sorici

Tudi štiriinštrideseto leto svojega delovanja člani likovnega kluba Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice nadaljujejo s svojo vsestransko aktivnostjo, čeprav v ne preveč rožnatih pogojih, ki pa jih premagujejo z velikim navdušenjem in prizadevnostjo.

V soboto, 10. junija, le nekaj ur za tem, ko so v galeriji Delavskega doma v Trbovljah zaprli skupinsko razstavo likovnih del članov pobratenih likovnih klubov RELIK Trbovlje in DOLIK Jesenice, so v galeriji na gradu Brestanica pri Krškem odprli skupinsko razstavo likovnih del, na kateri poleg likovnikov posavskih občin, Murske Sobote in koroških likovnikov z Raven na Koroškem sodeluje tudi 23 članov Dolika.

ka s 23 likovnimi deli. Razstavo je v okviru praznovanja krajevnega praznika Brestanice organizirala likovna sekcija delavskega kulturnega društva Svoboda Brestanica.

Preteklo soboto, 17. junija pa so odprli skupinsko razstavo likovnih del članov Dolika v dvorani zadružnega doma v Sorici, v okviru že tradicionalnih Groharjevih dnevnov. Krajši, vendar zelo prisrčen kulturni program so

izvedli učenci nižjih razredov tamkajšnje osnovne šole, pod vodstvom svojega neugnanega ravnatelja, slikarja in kulturnega delavca Mira Kačarja, o Dolikovcih in njihovih likovnih dosežkih pa je spregovoril likovni kritik, umetnostni zgodovinar Andrej Pavlov. Prireditve v okviru Groharjevih dnevnov v njegovi rojstni Sorici organizira tamkajšnje kulturno društvo. Obisk v Groharjevi Sorici je šest članov likovnega kluba Dolik tudi dodobra izkoristilo in na svoja platna in skicirke zabeležilo nekaj enkratnih krajskih motivov, ki jih ponuja Sorica z okolico.

V Sorici 24 svojih likovnih del predstavljajo štiriinajst članov Dolika, in sicer: Janez Ambrožič, Rudi Arh, Ivanka Arzenšek, Franc Berce, Jože Dakskofler, Anton Drab, France Kreuzer, Pavel Lužnik, Tine Markez, Slavimir Mihajlovič, Marko Rolc, Tone Tomazin, France Vandot in Marjan Židanek. Že v naslednjih dneh se bo s samostojno razstavo svojih slik v vojašnici Stane Žagar v Kranju predstavil član Dolika Tone Tomazin.

Koncert v Kropi

Moški zbor KUD Stane Žagar Plamen iz Kroke končuje svojo 28. sezono, ki jo je posvetil dvema slovenskima skladateljema, predstavnikoma dveh različnih dob: **Antonu Foersterju** iz druge polovice 19. stoletja in **Samu Vremšku** iz druge polovice 20. stoletja.

Foersterjev glasbeni portret bodo oblikovale skladbe **Pastir**, **V tihi noči**, **Razbita čaša**, **Večerni ave**, **Umrli je mož**, **Spak**, **Slovo in Gorenjci** (iz opere Gorenjski slavček), ob znanih skladbah torej tudi take, ki so sicer ostale v ozadju, a primerno dopolnjujejo prikaz ustvarjalnosti skladatelja, po rodu Čeha, po življenjskem opusu slovenskega misleca.

Samo Vremšak, kot skladatelj in poustvarjalec nepogrešljivo dejaven v poklicni in ljubiteljski glasbeni kulturi, ima v svojem bogatem opusu tudi mnoge priredbe ljudskih pesmi — med njimi prevladujejo take, ki se jih niso lotili že tudi drugi. Zbor iz Kroke bo poslušalcem predstavil pesmi: **Ribce po murjici**, **Stoji mi polje** (po Kogoju), **Ko bi Zilo noj Dravco**, **Ana sama riec me griva**, **Kranjčičev Jurij**, **Zjenu sen se**, **Ženka mi v goste gre in noviteta** — posvečena kroparskemu zboru — **Vuprem oči**.

Koncert bo v Kropi 24. junija ob 20. uri.

Razstava slik koroških likovnikov iz Raven

Jutri, v petek, 23. junija, bodo ob 18. uri v razstavnem prostoru Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice odprli skupinsko razstavo slik članov Društva koroških likovnikov iz Raven na Koroškem. Krajši koncert ob otvoritvi bo izvajal ženski pevski zbor Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela, pod vodstvom zborovodkinje Brede Prašnikar.

Po nekajletnem premoru se na Jesenicah ponovno predstavljajo člani Društva koroških likovnikov Raven na Koroškem s skupinsko razstavo likovnih del. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1977 in trenutno združuje 28 članov. Društvo je povezano v Združenje likovnih skupin Slovenije pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije in Združenju likovnikov severovzhodne Slovenije. Povezuje pa se tudi z drugimi tovrstnimi društvi in klubi po Sloveniji.

Člani društva so doslej imeli dvajset skupinskih razstav v Likovnem salonu na Ravnah, skupinsko pa so razstavljali tudi na Jesenicah, v Ljubljani, Radljah, Mariboru, Čačku, in Varvarinu. Nekateri člani so imeli tudi

že po več samostojnih razstav doma in v drugih krajih Slovenije. Vsake štiri tedne pa redno menjajo posamične predstavitve likovnih del svojih članov v hotelu Rimski vrelci.

Člani pravijo, da jim po napornem delu v tovarni in drugje slikanje pomeni sprostitve, ki pa je seveda povezana s hotenji po ustvarjanju. S svojim delovanjem tudi prispevajo h kulturno-estetski in splošni kulturni podobi železarskih Raven in Mežiške doline.

Razstava slik članov Društva koroških likovnikov iz Raven na Koroškem bo v razstavnem salonu Dolik na ogled od vključno 5. junija. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Po krajšem zastoju le ustanovljen FK Andrej Prešern

Pretekli torek, 13. junija, se je po neuspeli konstituantni seji ponovno sestel upravni odbor Foto kluba Andrej Prešern Jesenice in po kritični analizi dogodkov v zadnjih mesecih sprejel zadolžitve v odboru, ki ga bo kot predsednik tudi v naslednjem mandatu vodil Janko Mohorič ob pomoči osmih članov, ki so v odboru prevzeli konkretne dolžnosti in opredelili program dela za letošnje leto.

Glede na to, da je občni zbor že potrdil okvirni program dela za letošnje leto, so na seji konkretizirali program in posamezne zadolžitve. Letos imajo v programu razstavnega salona Dolik dve foto razstavi, in sicer v avgustu samostojno foto razstavo Franca Črva, v novembru pa že tradicionalno medklubska foto razstavo Človek in jeklo, ki jo bodo priredili v počastitev 60-letnice mesta Jesenice. Že prihodnji teden, 28. junija, bodo v klub razstavnega salona Dolik povabili interesente na pogovor z naslovom S foto aparatom na dopust, na katerem bosta Adi Fink in Slavko Tarman svetovala vse tiste, kar človek mora vedeti, če se na dopust ali izlet odpravi s foto aparatom, in odgovarjala na vprašanja udeležencev. V jeseni bodo pripravili začetniški tečaj fotografiranja, v osnovni šoli Gorenjskega odreda v Žirovnici pa organizirali foto delavnico za člane foto krožkov osnovnih šol jeseniške občine. Redno bodo tudi obnavljali razstavno gradivo v svoji vitrini na stavbi jeseniškega kolodvora in tako kot že vsa leta doslej skrbeli za delo z mladimi v foto krožkih. Govorili so tudi o že izrečeni kandidaturi kluba in Jesenic za organizacijo mednarodne foto razstave Alpe-Jadrana, ki naj bi bila prihodnje leto na Jesenicah, in o nadaljnjem sodelovanju s fotoamaterji v Beljaku in Avstriji.

Na seji so kritično spregovorili tudi o nekaterih slabostih pri delu odbora v zadnjem obdobju, zlasti glede redne in bolj natančne evidence o razstavnih dejavnosti svojih članov in tekočega izplačila dogovorjenih stimulacij, o boljšem klubskem povezovanju in o bolj tekočem obveščanju članov o prispelih razpisih za razstave. Imenovali so tudi delegate, ki bodo klub zastopali v Zvezi kulturnih organizacij in Zvezi organizacij za tehnično kulturo občine in v Foto kino zvezi Slovenije.

Po krajšem zastoju klubove dejavnosti nas uspešna konstituenta odbora in zlasti konkreten program dela navdajata z optimizmom, da bodo jeseniški

fotoamaterji uspešno pričakali prihodnje leto, ko bodo praznovali 65-letnico organiziranega fotoamaterizma na Jesenicah in 45-letnice povojnega delovanja foto kluba.

Miha Mazzini

Drobtinice 50

— Kaj in kako? — je hotel vedeti. Postavljal je vprašanje za vprašanjem. Poskakoval sem pred okenčkóm in ga končno poslal v rit.

Stekel sem nazaj v sobo. Selim je izginil. V lbrovem grlu je brbotalo. Obrnil sem ga na bok in udaril po plečih. Izbruhal je malico in razbite zobe. Dlake na prsih so se odlimalle in se zvile v svitek. Pričel sem ovohavati zrak. Smrdelo je po kozlanju in krvi. Po potu. Še nekaj. Cartier. Sklonil sem se nadenj in ga povohal. Pred nakokom Nastje se je nadišavil z mojim parfomom.

Pogledal sem na mizo. Parfum je tam. Spravil sem ga v žep. S koticom očesa sem zaznal odprto Selimovo omaro. Ven potegnjem spodnji predal. Gledal sem vanj in razmišljal, kaj me moti. Nekaj je manjkalo. Paket pisem je bil notri, papirji tudi. Pištola. Waltherja ni bilo več. Stisnil sem kartonasti zavojček s saržerji. Mehko se je vdol pod prsti. Pražen. Sranje! Oooooooo sranje! Panično sem se ozrl, kot bi pričakoval Selima skritega v sobi. Hodnik je bil prazen. Skočil sem skozi okno. Nikjer nikogar.

Bla, bla...

Družbene dejavnosti v občini so spet v zagati, pred nami je predlog povišanja prispevnih stopenj. Bomo kot ustvarjalci nove vrednosti in porabniki teh storitev povedali svoje mnenje ob tem? Priložnost je tu, prihodnji teden! Za nas, ki dajemo in porabljamo!

Ustanovljen foto klub Jesenice

Zbrali so se ljubitelji črno-bele fotografije in diapositivov na ustanovnem občnem zboru in ustanovili foto klub Jesenice. Nezdovoljni z razmerami v foto klubu Andrej Prešern so ustanovili nov klub, ki bo deloval po sprejetem pravilniku in po programu, ki so ga sprejeli.

Osnovne naloge in cilji bodo:

— skrb za razvoj in popularizacijo fotografiranja narave in njenih lepote, fotografiranje človeka in njegove ustvarjalnosti,

— razvijati pri svojih člani občutek za delo v skupnosti in pomagati pri ustvarjanju kulturnega odnosa do narave in kulturne dediščine.

Izvoljen je bil izvršni odbor, ki ga bo dve leti vodil Izidor Trojar. Da bi bilo klubsko življenje čim uspešnejše, bo vsakih 14 dni članski sestanek v prostorih razstavnega salona Dolik, zato vabijo vse, ki bi se radi aktivno vključili v delovanje kluba, v torek, 20. junija, ob 17.30 na redni članski sestanek.

Medtem so se člani novega foto kluba že udeležili Foto antike v Ljubljani, kjer so si ogledali sejem rabljene fotografske opreme. Foto antika je letos potekala v znamenju 150-letnice rojstva fotografije, na prireditvi pa so se srečali s prijatelji fotoamaterji iz ostalih foto klubov.

Č.f.

Samostojni koncert pianista Primoža Kerštajna

Zveza kulturnih organizacij občine Jesenice vas v sodelovanju z izvajalci vabi jutri, v petek, 23. junija, ob 20. uri v dvorano Gledališča Tone Čufar na Jesenicah na

diplomski koncert pianista Primoža Kerštajna.

Program:

1. F. Schubert: Glasbi
2. J.S. Bach: Preludij in fuga v G — duru
3. L.v. Beethoven: Sonata Op. 27 št. 1 v Es — duru
4. F. Chopin: Etüda Op. 25 št. 1 v As — duru
5. F. Chopin: Poloneza Op. posth. v Gis — molu
6. R. Wagner: Arija Wolframa iz opere Tanhäuser
7. G. Verdi: Arija Renata iz opere Ples v maskah
8. A. Parlow: Variacije
9. Carry me back...
10. B. Papandopulo: Študija št. 6
11. G. Gerschwin: Dva preludija

Sodelujeta:

Jaka Jeraša — bariton
Domen Jeraša — pozavna
prof. Gita Mally

Vstop prost.

Lep koncert v jeseniški cerkvi

V sredo, 14. junija, je ženski pevski zbor Milko Škoberne s koncertom v jeseniški cerkvi zaokrožil letošnjo sezono. Enak program je zbor že pred tem izvedel v cerkvi na Koroški Beli in na Blejskem otoku.

Zborovodja Anton Cimperman je izbral zahteven, vsebinsko globoko občuten program. V prvem delu koncerta so nas pevke popeljele skozi duhovno pesem. Že takoj na začetku, ko so zapele psalm Rolanda de Lassusa, je bilo jasno, da so pevke dobro upete. Nato smo slišali dva madrigala, skladatelj Paola Fonghettija in Ruggiera Giovannellija, motet francoskega skladatelja Francisca Poulenca in izvajalsko zahtevno skladbo Abendgang in Lenz nemškega skladatelja Maxa Regerja. Ves čas je bilo izvajanje prepričljivo, petje sta odlikovali natančna intonacija (razen manjših spodrseljajev v Regerjevi skladbi) in čudovita barvna zlitost glasov, ki je v cerkvi, kjer je akustika odlična, prišla levo do izraza. Zbor je deloval popolnoma drugače kot na občinski reviji, kar mi daje misliti, da so zadnji mesec in pol trdo delali.

Na koncu prvega dela smo slišali še dve lepi pesmi mladega skladatelja Alida Kumarja, ki sta se zelo lepo podali k prvim petim izrazito sakralnim skladbam. Snežinke so izzvenele nežno, skoraj dekleško; v zadnji pesmi

Val lovi val pa se je skladatelj zanimalo poigral z besedami in melodijo.

V drugem delu koncerta nam je zbor postregel z grozdom devetih priredb ljudskih pesmi znanega zborovodja in profesorja Janeza Boleta. Vsaka zase je bila droben biser. Menjavale so se otožne z veselejšimi, vse pa so bile zelo muzikalno izvedene. Majčkeno je zmotilo neubrano »zvonenje« v pesmi Oj ta sudaški boben, vendar ta malenkost splošnega vtisa ni pokvarila. Izpostavila bi priredbo pesmi Oj te mlinar, kjer za razliko od do sedaj znane, ki je napisana za sopranski solo, glavno melodijo poje alt, kar daje otožni pesmi še dodatno mehko. Tudi pretresljiva Voznica (Jetnica), malo znana prekmurska pesem, je v naših srcih močno odmevala, saj so jo pevke zapele zelo doživeto. Najbrž zato, ker je tematsko to ženska pesem. Koncert so zaključile z dvema umetniškima priredbama: Soudaško Sama Vremška in Marka Tajčeviča Pjesme dodelske (prošnja za dež). Slednja je bila za strogega poslušalca v ritmično zahtevnem delu malo neenotna, vendar so z njo vseeno učinkovito zaključile program. Ker poslušalci kar nismo hoteli prenehati s ploskanjem, so nam pevke zapele še Po jezuru.

Pri tem odličnem koncertu me je zmotilo le to, da cerkev ni bila polna. Morda je bilo premalo reklame, ali pa je nekatere zmotil ambient. Menim, da prava umetnost ne sme imeti ideoloških predznakov in da bo tudi v tej smeri treba vzgojiti poslušalce, če bomo hoteli imeti zares demokratično družbo. Če je komu ob branju tega zapisa postalo žal, da ni bil na koncertu, velja zanj vabilo na koncert z enakim programom, ki bo v cerkvi v Lescah 24. junija.

Zborovodji Antonu Cimpermanu in vsem pevkam iskreno čestitam za koncert, ki je bil doživetje za uho in za srce.

Stanka Mencinger

Foto klub Andrej Prešern Jesenice vabi vse člane in ljubitelje fotografije na predavanje:

S fotoaparatom na dopust

Člana foto kluba Adi Fink in Slavko Tarman vas bosta seznanila z vsem, kar morate vedeti o fotografiranju (kakšen fotoaparatom naj kupim sebi ali svojemu otroku, kaj in kako fotografirati, kakšne filme uporabljamo...)

Predavanje bo v sredo, 28. junija, ob 18. uri v prostorih salona DOLIK na Jesenicah.

Vabljeni vsi, ki želite izvedeti kaj novega.

Skupinica otrok je prikorakala izza vogala. Stekel sem proti železarni, a se premislil. Nazaj k blokom.

Selima ni bilo nikjer. Ustavil sem se in prisluhnil. Strelav ni bilo slišati. Ne še. Zavijanje rešilnega avtomobila se je približevalo.

Vstal sem še pred zvonjenjem budilk v sednih stanovanjih, se naslonil na umivalnik in ob blizu opazoval svoj obraz. Pod očmi kolobarji.

Selima nisem našel. Ni ga bilo v nobeno gostilno, ki sem jo prešel. Nihče ga ni videl. Domneval sem, da je pobegnil v hribe. Če se je hotel ubiti, je to že storil. Če je hotel ubijati, ga je do sedaj že minilo. Vsaj upal sem. Ničesar ni bilo slišati o kakšnem umoru ali pokolu.

Čakal sem ga pred vhodom v železarno. Ni prišel. Šerif je povedal, da bo lbro vsaj štiriinajst dni v bolnici. Ni izdal, kdo ga je tako premlatil.

Šel sem sedet v gostilno. Ničesar nisem mogel storiti. Sedeti tudi ne. V ušesih mi je donel ritem Selimovih udarcev po lbru. Spremenil se je v udarce pnevmatičnih kladiv. V godbo, ki so jo vrteli na plesu. V padanje paketov z žebelj pred Ajšo. Topotanje štempla po njih. Ritem srca. Vse je bilo eno in isti sranje. Boksar je spal na nizkem in širokem radiatorju. Okoli poldne sta ga dva policaja odpeljala s sabo. Zaspano je mežikal okoli. Ni se upiral. Pokimal sem mu, a me ni spoznal.

Sirena je zatulila konec šihata. Šel sem na cesto. Dosti je bilo sedenja. Bil je pravi dan za odhod. Nebo brez oblaka.

Veter je vrtinčil droban prah po asfaltu.

Stal sem in se razgledoval po edinih treh minutah dneva, ko je v tem mestu gneča. Šolarji so odhajali iz šole. Delavci iz tovarne.

Dolgonogo sem opazil že od daleč. Počasi sem se približal skozi množico, natanko na njeni poti.

Opazila me je. Ustavila sva se in se šla igrice, kdo bo stopil levo in kdo desno. Zasmejala sva se. Odprl sem usta. Hotel pričeti pogovor.

S koticom očesa sem ujel Selima, ki je prihajal po pločniku. Z obžalovanjem sem pogledal Dolgonogo in se mu zrinil nasproti.

Trčila sva drug v drugega. Bil je mrtvaško bled. Desni kotic ust je valovil v kratkih trzljajih.

Začutil sem rahel sunek v trebuh.

Nekaj konicastega.

Cev pištole.

— Vzem, — je rekel.

Prijel sem jo in zbasal v žep. Iz levice sem pobral še saržerje. Pogledal sem mimoidoče. Ni bilo videti, da je kdo kaj opazil. Selim je govoril počasi in utrujeno. Kot bi iz sebe iztisnil še zadnjo kapljo moči in propadel. Kot bi bilo vsega konec. Ko je dežanj konec, hočejo priti še besede na svoj račun. Sfukano telo jim ne more podeliti nobene energije in ostrine več.

— Šel sem mimo šole. Prejle. Čisto sam na pločniku. Z desnico na ročaju pištole, skrite v žepu. Odprla so se vrata in nenadoma je bilo povsod polno otrok. Telo se mi je kar samo obrnilo proti njim. Zrival sem se med prihajajočimi. Odbijali so se od mene kot žogice. Pridržal sem težka šolska vrata neki punčki. Nosila je ogromno risbo. Slon v sivih otenkih.

V spomin Alojzu Brgantu

Koncem maja so se v ožjem krogu poslovili od predanega delavca, sindikalnega aktivista, dolgoletnega člana ZK Alojza Brganta.

Alojz Brgant je bil rojen 14. maja 1928 v siromašni kmetijski družini v Trsin Vrh na Dolenjskem. Leta 1946 ga je želja po boljšem kosu kruha pripeljala na Jesenice. Ko je prišel na Jesenice, je bil star komaj osemnajst let. Zaposlil se je v obratu Plavž. Želja po napredovanju in vestno delo sta ga pripeljala na delovno mesto žerjavovodja v pripravi vložka. Pri svojem delu ni bil samo vesten delavec, ampak se je takoj vključil v delo sindikalne organizacije, po letu 1952 pa tudi v samoupravne organe v obratu in

v centralnem delavskem svetu. Vključil se je v delo sindikata in bil večkrat zaporedoma izvoljen za predsednika sindikalnega odbora v obratu, kakor tudi v izvršnem odboru sindikata Železarne; zaupne funkcije je vselej opravljal zelo vestno ter bil za vzgled ostalim delavcem. Delo žerjavovodja je opravljal do leta 1974, ko je napredoval v dninskega delovodja v pripravi vložka za plavže. Svoje delo je kljub telesni okvari iz mladih let opravljal zadovoljivo. Zato je dobil številna priznanja.

Toda začele so se bolezenske težave, Lojze je bil težek srčni bolnik, a ni hotel priznati. Nikakor si ni mogel zamisliti, da bi moral naporno delo prepustiti mlajšim. Tako tudi ni hotel koristiti ugodnosti, da bi delal samo na dopoldanski dnini. S svojo voljo do dela in življenja se je upiral ter premagoval vse težje napore, toda njegovo težko bolno srce ga je izdalo, moral je popustiti ter oditi v bolnišnico z vero, da se bo še vrnil. Toda za njega ni bilo več vrnitve na delo, zato je bil kmalu invalidsko upokojen. Postal je odvisen od ženinne pomoči, zapustili so ga skoraj vsi njegovi ožji sodelavci, razen redkih izjem. Kljub težki bolezni je vse prevečkrat naletel na razne težave, pri katerih ni našel nikjer nobene podpore. Njegova bolezen se je še poslabšala. Po devetih letih upokojitve je v mesecu maju letos prenehalo biti njegovo srce. Z Lojzom smo izgubili predanega in poštenega delavca, aktivista in na koncu tudi močno razočaranega človeka. Ali je to zaslužil? Stane Torkar

V slovo Francetu Talerju

Pretekli torek, 13. junija, smo se za vedno poslovili od Franceta Talerja, partizanskega kurirja in vsestranskega družbenopolitičnega in društvenega delavca. Mnogo prežgodnje je slovo od velikega moža, ki bi mu, če bi prebolel težko bolezen, letos decembra čestitali devetinsdesetletnico rojstva.

Cepprav se zavedamo neizprosne resnice, da »odprta noč in dan so groba vrata, in da dneva ne pove nobena pratka«, kakor je v svojih stihih zapisal veliki Prešeren, in čeprav smo vedeli za njegove zdravstvene težave, niti najmanj nismo slutili, da nas bo tako zgodaj za vedno zapustil. Zapustil v času, ko bi se kako potrebovali njegove bogate izkušnje in prodorno misel pri prenovi sindikata, zveze komunistov in političnega sistema naploh, področij, na katerih je vsa povojna leta aktivno deloval. Z njegovo smrtjo ne izgubljamo samo dolgoletnega sindikalnega in partijskega aktivista in vsestranskega družbenopolitičnega in društvenega delavca, z njim izgubljamo živo pričo našega dinamičnega polstoletnega razvoja, ki bi ga zadnje čase nekateri radi razvednotili ali celo namišljeno prezrli. Kakor da v tem razvoju ni bilo ljudi, kakršen je bil tudi Francet Taler, ki so velik del svojega življenja, znanja, odgovodovanja in fizičnega napora dali za to, da bi bilo naslednjim generacijam boljše in lažje in da se ne bi povrnili časi, s katerimi smo z velikimi žrtvami prelomili v narodnoosvobodilnem boju in socialistični revoluciji.

Leta 1944, po tem, ko je bil kot aktivist Osvobodilne fronte izdan, je Francet Taler kot partizan Zdravko postal kurir na kurirski postaji G 28, na kateri so kurirji morali premagovati najtežje in najbolj nevarne poti po grebenih in grapah Karavank, čez reko Savo v Gornjesavsko dolino, včasih pa celo prek Mežaklje, Pokljake in Jelovice na Primorsko. Dež, sneg in mrzla Sava, ki jo je moral večkrat prebrsti, so pokazali svoje zobe, zlasti zadnja leta njegovega življenja.

Ze februaria 1946. leta, ko se je vrnil iz partizanov in se zaposlil na špediciji Železarne na Javorniku, je začel delovati kot tajnik novoustanovljene podružnice enotnih sindikatov na Javorniku in že naslednje leto je postal prvi predsednik odbora Združenega enotnega sindikata kovinarjev Javornik — Jesenice v Železarni. To dolžnost je opravljal do januarja 1948, ko je začel profesionalno delovati kot se-

cretar v Enotnem sindikatu metalurgov in rudarjev Slovenije in kasneje Jugoslavije in to dolžnost opravljal vse do junija 1963.

To je bilo obdobje velikih preizkušenj in velikih dejanj sindikata, ki je najprej moral oblikovati enotno organizacijo, kar je bila velika naloga, če vemo za sindikalno in strankarsko razcepjenost pred drugo svetovno vojno in da so posamezniki poskušali tako stanje zadržati tudi po osvoboditvi. V tem času so bile aktivnosti sindikata vpete v utrjevanje mlade ljudske oblasti, v obnovo in izgradnjo domovine, ob sočasni skrbi za prehrano in stanovanja delavcev, v obnavljanje kulturnega in športno-rekreativnega življenja, v delavsko zakonodajo, v plačilne sisteme, socialno zakonodajo in tako dalje. V ta čas sodi tudi gospodarska blokada Jugoslavije s strani Informbiroja, pa veliki uspehi pri obnovi in izgradnji domovine, izgradnji industrije ob naslonitvi na lastne sile, pa udarništvo, razcvet inovatorstva in delovna zagnanost. V vse to je vtkane ga 17 let njegovega neprekinjenega sindikalnega delovanja.

Pa tudi po tem, ko je Francet Taler odšel na druga delovna področja — Gospodarsko zbornico Slovenije, ponovno v Železarno in nazadnje kot upravnik in svetnik Carinarnice Jesenice — je ostal zvest svojemu sindikatu. Več let je bil član predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Jesenice in en mandat tudi njegov podpredsednik, član Medobčinskega sveta zveze sindikatov za Gorenjsko in član številnih delovnih teles. Dalj časa je deloval tudi v vodstvu občinske organizacije zveze komunistov, v Skupščini občine in njenih organih, v krajevni samoupravi, v organizaciji ZZB NOV in v vodstvu Hokejskega kluba Jesenice.

Ze po svojem socialnem poreklu je imel osebnostne lastnosti in vrline, ki so ga dvigovale nad poprečje. Življenjske poti mož njegove generacije so bile v marsičem enake: od življenjskih, socialnoekonomskih pogojev do opredelitve za naprednejši družbenoekonomski in politični sistem. Vendar je Francet Taler šel dalj od drugih. Iz poprečja je izstopal s svojo aktivnostjo in prodornostjo, s svojim znanjem, nezlomljivo voljo, da bi več in bolje pomagal pri uresničevanju družbenega napredka. Čut odgovornosti, tovarištvo, vera v delo in poštenje so odlike, ki jih je do zadnjega dokazoval pri svojem delu in življenju.

In ko se že kažejo prvi sadovi sedanjih reformnih prizadevanj, v katerih so tudi sledovi njegovega dela, ga je premagala bolezen in mnogo prežgodaj prekinila njegovo bogato življenje, ki je še nedavno izžarevalo veliko volje in pripravljenosti za pomoč pri premagovanju sedanjih kriznih razmer. Ob številnih družbenih in drugih priznanjih, ki jih je prejel v življenju, nam sedaj preostane le skromna, vendar iskrena beseda: Hvala, hvala za vse, kar si tovariš in sodelavec Francet Taler naredil za delavski razred in vse delovne ljudi, za razvoj občine, družbenopolitičnih in društvenih organizacij.

Tudi zadnja misel v tem spominskem zapisu naj bo Prešernova, ki je zapisal: »Človek mora umreti, človeštvo ostane, in z njim bo ostalo, kar je zanj napravilo.« Francet Taler pa je za to družbo in človeštvo naredil veliko in v temu delu bo ohranjen tudi spomin nanj.

Dežurni trgovini

V soboto, 24. junija, bosta na Jesenicah od 8. do 19. ure odprti trgovini:
SPECERIJA BLED, Jesenice, Titova 22, in
ROŽCA Javornik, Otmarja Novaka 3.

DEŽURNA LEKARNA

V juniju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

Razstavni salon DOLIK Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 24. junija do 5. julija na ogled skupinska razstava slik članov Društva koroških likovnikov iz Raven na Koroškem.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Nova razstava v Kosovi graščini

V petek, 23. junija, ob 19. uri, vas vabimo na otvoritev razstave perorezov in olj VENA DOLENCA.

V kulturnem programu se bo avtor predstavil z glasbenim recitalom.

Vabljeni!

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

23. junija, amer. barv. akcij. komedija NEVARNA MAMA ob 18. uri. Ob 20. uri premiera amer. barv. akcij. thrillerja UMRI POKONČNO. Cena vstopnice 15.000 din.

24. junija, amer. barv. akcij. thriller UMRI POKONČNO ob 17. uri in 19.15. Ob 21.30 premiera amer. akcij. drame BARVE NASILJA.

25. junija, amer. barv. akcij. thriller UMRI POKONČNO ob 17. uri in 19.15. Cena vstopnice 12.000 din. Ob 21.30 premiera amer. barv. trde erotike SEKS NA BEVERLY HILLSU. Mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma.

26. junija, amer. barv. komedija TRIJE AMIGOSI ob 18. in 20. uri.

27. junija, amer. barv. komedija TRIJE AMIGOSI ob 18. uri. Ob 20.

uri amer. barv. trda erotika SEKS NA BEVERLY HILLSU. Mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma.

28. junija, amer. barv. znan. fant. film NOČ KOMETOV ob 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika SEKS NA BEVERLY HILLSU. Mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma.

29. junija, premiera amer. barv. melodrame LJUBEZNI NE MOREŠ KUPITI ob 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika SEKS NA BEVERLY HILLSU. Mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma.

KINO DOVJE

25. junija, amer. barv. komedija TAJNA OBOŽEVALKA ob 19. uri.

radio triglav jesenice

Petek, 23. junij:

16.00 — Pričetek programa; 16.05 — Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna; 16.30 — Domače novice; 17.00 — Kamen spotike: Problemi v Srednji vasi v Bohinju; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.40 — Povabljeni ste; 18.55 — Zaključek programa.

Sobota, 24. junij:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Moja je lepša kot tvoja, zabavno glasbena oddaja; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 — Zaključek programa

Nedelja, 18. junij:

11.00 — Koledar dogodkov iz preteklosti; 11.30 — Obvestila; 12.00 — Nedeljsko popoldne — vmes čestitke poslušalcev.

Ponedeljek, 26. junij:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 17.00 — Aktualno; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.15 — Športni pregled; 18.35 — Minute

za resno glasbo; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Torek, 27. junij:

16.00 — Obvestila; 16.30 Domače novice; 17.00 — Rekli so ob Dnevu samoupravljalcev; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.40 — Novosti iz zabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Sreda, 28. junij:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 17.00 — Aktualno; 17.30 — S čajem ob pol sestih; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Novice iz narodnozabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Četrtek, 29. junij:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 17.00 — Turistična borza Radia Triglav; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Vedno zelene melodije; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Zahvale

Ob boleči izgubi drage mame, babice, prababice in tete

MARJETE KLEMENC,
po domače Rekelnovne mame,

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem iz TO Elektro Žirovnica, Gorenjska oblačila, Občinska zdravstvena skupnost in SPIZ Jesenice in vsem ostalim za darovano cvetje in izrečeno sožalje.

Zahvaljujemo se zdravnikom zdravstvenega doma, posebno dr. Grošlju ter zdravnikom in osebju internega oddelka Bolnice Jesenice, pevcem za zapete žalostinke, govorniku Markežu za poslovljne besede.

Hvala duhovnikom za cerkveni obred in vsem, ki ste jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sinova Peter in Vinko ter hčerke Milka, Cilka, Danica in Francka z družinami

Ob izgubi očeta, starega očeta in deda

MIHAELA ČERNETA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem za darovano cvetje, denarno pomoč, za pisno in osebno izrečeno sožalje.

Zahvaljujemo se vsem zdravnikom in ostalemu osebju Internega oddelka — Intenzivna II.

Še posebej se zahvaljujemo dr. Teranovi za nesebično pomoč. Hvala pevcem Društva upokojencev Jesenice za zapete žalostinke in duhovniku iz Kranjske Gore za cerkveni obred.

Hčerka Vlasta v imenu vseh domačih

Ob prerani izgubi našega

FRANCETA TALERJA

se iskreno zahvaljujem sorodstvu, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za podarjeno cvetje, govornikom za poslovljne besede in za pisne izraze sožalja.

Zahvala osebju internega oddelka jesenjske bolnice, dr. Markežu, dr. Mujevi in dr. Resmanu.

Iskrena zahvala Občinskemu sindikalnemu svetu in Carinarnici Jesenice za lepo poslovlitev od njihovega sodelavca.

Mara Taler

Sodelavcem tehtnic se najlepše zahvaljujem za prejeta darilo ob odhodu v pokoj. Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov.

Anton Jensterle

Tiho je živel in prav tako tiho odšel od naš dragi mož, ata, stari ata in brat

RUDI MAJCN,
upokojenec Železarne Jesenice.

Pokopali smo ga v ožjem krogu domačih na blejskem pokopališču. Hvala zdravnikom internega oddelka za lajšanje bolečin in bolniškemu osebju za nego. Posebno se zahvaljujemo sosedoma Prešernu in Potočniku za nesebično pomoč v teh težkih urah. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste sočustvovali z nami.

Žalujoci žena in hčerka z otroci

Ob odhodu v pokoj se sodelavcem Jeklovleka najlepše zahvaljujem za prejeta darilo in jim želim še veliko uspehov pri delu in medsebojnega razumevanja.

Ivan Lahajnar

Konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice se iskreno zahvaljujem za prejeta denarno pomoč v času moje prekvalfikacije.

Aleksander Ažman

Praznovanje dneva borca in krajevnega praznika KS Sava

V torek, 4. julija, bo pohod borcev, pripadnikov ZRVS in civilne zaščite, članov organizacij in društev ob 7. uri izpred Titovega doma, do spominskega obeležja in dalje na Pristavo.13

Pohodniki dobijo bon za malico.

Ob 11. uri bo na Pristavi kratka proslava, nato pa družabno srečanje krajanov s športnim in razvedrilnim programom.

Vse krajanje, tudi če ne gredo na pohod, vabimo na Pristavo, kamor lahko pridejo tudi z rednim avtobusom, ki pelje z Jesenic ob 9.30 ali s svojimi avtomobili.

KK SZDL in svet krajevnega skupnosti vabita k polnoštevilni udeležbi.

Krajevne skupnosti na Plavžu praznujejo

V počastitev praznika KS Staneta Bokala, Mirka Roglja-Petka in Ciri-la Tavčarja bodo potekale naslednje prireditve:

23. junija, ob 18. uri: šahovski tekmovanje v šahovskem domu na Jesenicah,

24. junija, ob 8. uri: namizno teniški turnir v TVD Partizan na Jesenicah,

30. junija, ob 18. uri: promenadni koncert v Centru II. na Jesenicah,

1. julija, ob 8. uri: balinarski turnir v Logu Ivana Krivca na Jesenicah,

7. julija, ob 9. uri: streljanje s pištolo za KO ZRVS na strelišču v kamnolomu,

3. julija, ob 19. uri: slavnostna seja organov KS in podelitev priznanj OF v Kosovi graščini,

4. julija, ob 7. uri: pričetek pohoda po spominskih obeležjih, zbor na grobišču padlih v spominskem parku na Plavžu; po pohodu streljanje z zračno puško na Parkeljnovi kmetiji.

Zahvaljujem se vodstvu Valjarne bluming štekel, sodelavkam in sodelavcem adjustaže bluming za čestitko in prisrčno darilo ob moji 50-letnici in odhodu v pokoj.

Alojzija More

Sodelavcem Jeklovleka, dnini Rajakovič, se najlepše zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj. Vsem skupaj želim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Jože Zupančič

Sodelavcem iz SVS ter prijateljem se prisrčno zahvaljujem za dragoceno darilo in lepe želje ter za prijeten večer, ki mi bo v trajen spomin na moj odhod v pokoj.

Vsem skupaj želim obilo zdravja in uspešnega dela.

Drago Rozman

Sodelavcem inštalacijske delavnice Bela se iskreno zahvaljujem za prejeta darila, ki mi bodo drag spomin ob mojem odhodu v pokoj.

Vsem skupaj želim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Pavel Podobnik

Mali vojni muzej — nova kulturno zgodovinska pridobitev za Bohinj

V okviru proslave ob 70-letnici ustanovitve KPJ — ZKJ in 50-letnice konstituiranja CK KPJ pod vodstvom tov. Tita v Bohinjski Bistrici, so 25. maja v zgornjih prostorih Muzeja Tomaža Godca v tem kraju odprli posebne prostore stalne razstave Julijske Alpe 1915 — 1917 malega vojnega muzeja, ki je bil ustanovljen pred desetimi leti, šteje pa že nad 80 rednih članov.

V prenovljenih podstrešnih prostorih Muzeja Tomaža Godca je na ogled zbirka preko 600 raznih primerkov, slik, dokumentov, originalnih predmetov, opreme in orožja iz bojev Soške fronte v prvi svetovni vojni, katere sta že od leta 1960 začela zbirati bohinjska domačina, velika zanesenjakinja Janka Stuček in Tomaž Budkovič. Oba sta razen časa, napornih pohodov in iskanj, žrtvovala tudi precej denarja in skrbela za obnavljanje ter zaščito najdenih predmetov in urejanje te zanimive zbirke. Najprej sta postavila zbirko v privatnih prostorih, nakar sta z nekaterimi člani društva te zbirke kar štirikrat prestavljala, dokler ni to dragocešno gradivo našlo ustreznega in strokovno urejenega stalnega prostora v omenjenem muzeju. Razen članov društva so pomoč nudili tudi številni drugi občani, strokovnjaki muzealci, arhitekti, zgodovinarji, materialno pa so zbirko podprle tudi blejske, bohinjske in radovljiške delovne organizacije, Gorenjski muzej in Muzeji radovljiške občine.

Stalna razstava Julijske Alpe 1915 — 1917 ima poleg velikega zgodovinskega in protivojnega pomena tudi izjemno kulturni značaj, saj zelo domiselno dopolnjuje revolucionarno gradivo in

druge bohinjske zbirke z eksponati, ki pričajo o preteklosti Bohinja in s tem poživljajo dejavnost te muzejske hiše, ki jo bodo najbrž z zanimanjem obiskovali izletniki in turisti, še posebno šolska mladina.

Organizatorjem, članom društva, predvsem pa pobudnikoma Stučku in Budkoviču, za požrtvovalno delo in vztrajnost velja še posebno priznanje.

Zbirko so si na stalni razstavi na dan otvoritve poleg številnih domačinov in udeležencev jubilejnih slovesnosti ogledali tudi predstavniki CK ZKJ, med njimi sekretar Štefan Korošec, Uglješa Uzelac, Sergej Kraigher, Lidi-ja Šentjura, Pepca Kardelj in drugi.

JR

Iščemo oskrbnika!

Teniški klub Jesenice išče oskrbnika za urejanje tenis igrišč v športnem parku Podmežakla. Dodatne informacije do- biete pri Černetu (☎ 81-040 int. 03) in Klinarju (ZJ, interni ☎ 32-15) v dopoldanskem času.

Zaključni koncert Glasbene šole Jesenice

Ob koncu šolskega leta 1988/89 je Glasbena šola Jesenice priredila v petek, 2. junija, ob 19. uri v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah zaključni koncert solistov in instrumentalnih skupin.

V petek so dvorano amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah napolnili ljubitelji glasbe, starši in učenci in tisti, ki jim glasbeno ustvarjanje nekaj pomeni, da bi slišali in videli vrsto glasbeno nadarjenih deklet in fantov, učencev Glasbene šole Jesenice, ki so se poleg rednega šolskega pouka v osnovnih, poklicnih in srednjih šolah ter redne zaposlitve odločili za izobraževanje še v glasbi. V še vedno neurejenem rednem šolskem izobraževanju je prav neverjetno, da se tako veliko število učencev (230) odloča za takšno dodatno izobraževanje. To dokazuje veliko ljubezen do glasbe in ohranjanje kontinuitete glasbenega ustvarjanja in izobraževanja naših ljudi, posebno mladih. Poslušalci zanesljivo niso pričakovali »virtuoznosti« nastopajočih, toda polna dvorana je vse nastopajoče spodbujala, da svoj nastop čim bolj opravijo in v upravičeno zaupanje svojih učiteljev.

Koncert je otvoril Lojze Dolinar, vršilec dolžnosti ravnatelja Glasbene šole Jesenice. Prisotne je prosil za razumevanje zaradi precej obsejnega programa (kar 34 točk). Tako obsežen spored je opravičil z željo šole in učiteljev, da se kot priznanje za uspešnost v cel-lem šolskem letu omogoči nastop čim večjemu številu uspešnih in pridnih učencev, kar so prisotni v dvorani pozdravili z navdušenim aplavzom.

Tudi na Glasbeni šoli Jesenice prevladuje individualni pouk. Poleg godalnih instrumentov (violina, čelo) na jese- niški glasbeni šoli poučujejo še pihala, trobila, tolkala, kitaro, harmoniko in klavir. Torej vse instrumente, ki so primerni za pridobitev osnovne in širše glasbene vzgoje. Za uresničevanje učnovzgojnih smotrov imajo na šoli tu- di godalno skupino, razne skupine pi- halcev, trobilcev in mladinski pihalni orkester. Zaključni koncert je pokazal upravičenost prizadevanj, da se omo- goči čim večjemu številu (ker vsi ne morejo nastopiti) nadarjenim učencem javno nastopanje. Na ta način lahko učenci z izvajanjem del iz domače in svetovne glasbene literature dokazuje- jo svoje znanje in prizadevanje. Kon- cert je dokazal, da so skoraj vsi nasto- pajoči dane možnosti s pridom izkoris- til. Vsi so bili dobro pripravljeni in večinoma presenetljivo sproščeni. Kaj so se naučili, so učenci prikazali z zelo kvalitetnim programom solo točk in skupnega muziciranja. Zrelejši ali

manj zrele interpretacije so bile le po- sledica trenutnega razpoloženja. Neka- tere skladbe so od nastopajočih zahtevale veliko več kot navadna osnovna znanja o glasbeni umetnosti. Majhni »spodrseljajki« pa niso vplivali na celotni vtis in dokaj pristrčno in svečano »atmosfera« v dvorani. Tisti, ki lahko od blizu sledijo naporom in prizadevan-jem učencev in pedagogov, dobro ve- do, koliko truda je potrebno za uspe- šen nastop vsakega učenca. To so čutili tudi poslušalci in so mlade izvajalce ze- lo toplo in iskreno nagrajevali z aplav- zi.

V programu koncerta, ki je bil prilagojen učnim načrtom in zmogljivostim učencev, je nastopilo 19 solistov, dva dueta, tercet, skupina violon (8 učen- cev) in pihalni orkester (16 učenek in učencev). Nastopili so: Jelka Berce, Alenka Pogačar, Katarina Fajtar — kljunasta flavta, Mateja Pogačar in Vanja Debelak — flavta, Tina Fürst, Tina Rožič, Klemen Drole — kitara, Branko Jakopič, Edin Ključanin, Jure Vehar, Domen Maričič — harmonika, Majša Fürst, Nina Flander, Saša Zohar, Nina Skubic, Vanja Debeljak, Marius Rebek, Zala Korošec-Noč, Anemari Brun, Nena Ravnik, David Marošević in Nataša Drolc — klavir, Marjeta Avsenik, Katja Lah, Ruth Martincič, Tomaž Malej — violina, skupina osem violon, Janez Lukan — rog, Matej No- vosel, Marko Možina, Robert Avsenik, Urban Fele — trobenta ter 16 učenek in učencev pihal in trobil, članov šolskega mladinskega orkestra.

Soliste so na klavirju spremljale učenke: Špela Fürst, Zala Korošec- Noč, Mojca Žvokelj in študentka Aka- demije za glasbo Marta Mesec. Pro- gram so pripravili: Marija Avsenik, Drago Azman, Karel Azman, Barbara Cefera, Lojze Dolinar, Lojze Jeram, Ivan Knific, Barbara Mikula, Rajka Puškaš-Pejič, Franci Richter, Franjo Ropret, Andrej Smolej in Bojan Svetlin. Skupina violon je nastopila pod vodstvom Marije Avsenik, pihalni or- kester pa pod vodstvom Ivana Knifica.

Novost na koncertu je bil nastop go- dalne skupine nove generacije violinis- tov, ki pod vodstvom Marije Avsenik nabirajo znanje in spoznanja o tej vr- sti glasbene dejavnosti. Mladi violinis- ti so se predstavili s tremi skladbami, ki so jih izoblikovali v prijetno celoto, s

Neustrezen odnos do telesne kulture in športa

V preteklem tednu so se na dvodnev- nem posvetovanju zbrali na Rogli sloven- ski športni delavci in predstavniki Fakul- tete za telesno kulturo iz Ljubljane. Te- me posvetovanja so bile: problematika vrhunskega športa v Sloveniji, opredeli- tev strokovno-organizacijskih podlag za proces selekcioniranja, treniranja in do- seganja visokih rezultatov v vrhunskem športu; informacijski sistem spremljanja gibalnih sposobnosti in morfoloških zna-čilnosti kot sestavine procesa športne vadbe mladih, informacija o projektu iz- bora in usmerjanja mladih športnikov in spremljanje stanja treniranosti vrhun- skih športnikov.

Skratka, zelo zanimive teme, pomemb- ne za razvoj športa v Sloveniji. Vendar pa ne moremo mimo stanja telesne kulture v tem trenutku. To je bilo rečeno zaskr- bljujoče! Materialni pogoji so v družbe- nih dejavnostih slabi tako v zdravstvu, šolstvu, kulturi, toda v teh dejavnostih se jim ni potrebno boriti za družbeno pri- znan status. Telesna kultura pa je odri- njena na rob, saj se športniki in športni delavci krčevito borijo, da jih nova usta- va ne bo obšla. Če telesna kultura z us- tavnim amandmajem ne bo družbeno priznana, potem to pomeni, da bo telesna kultura odrinjena še bolj na rob, če že na v prepad!

Dr. Janko Strel z ljubljanske fakul- tete za telesno kulturo je že večkrat omenil zastrašujoč podatek. Raziskave so po- kazale, da so gibalne sposobnosti v Slove- niji vedno slabše: gibalne sposobnosti 20-letnih fantov so na ravni dvajsetlet- nikov, gibalne sposobnosti deklet starih dvajset let, pa na ravni devetletnih de- klíč! Ali ni zaskrbljujoč podatek, da na- borne komisije ugotavljajo kar pri četrti- ni nabornikov nesposobnost za služenje vojaškega roka. Sicer pa si ne moremo predstavljati uspešnega zdravstva in šol- stva brez ustreznega vrednotenja telesne kulture.

Prav zaradi vsega tega so športni de- lavci tudi z Rogle poslali apel Ustavni ko- misiji Slovenije in vsem družbenopolitič- nim organizacijam, da se tudi telesna kultura priključi šolstvu, zdravstvu, kul- turi!

Posvetovanje je bilo zelo dobro pripra- vljeno, odprlo pa je precej problemov, s katerimi se srečujemo v športu, še pose- bej v vrhunskem, ki danes zahteva celega človeka. Amaterski športni delavci so si- cer temelj za vso športno udejstvovanje, toda vrhunski šport zahteva profesionali- zacijo, timsko delo, sodelovanje strokov- njakov z različnih področij. Pri tem pa še vedno nimamo rešenega statusa pro- fesijskih športnih delavcev (trenerjev, organizatorjev).

Stroka mora biti bolj prisotna na vseh področjih telesne kulture. Vrhunskim športnikom je treba zagotoviti status, po- trebno bo izboljšati sodelovanje z medi- cinskimi ustanovami, več bo treba vlagati v dodatno izobraževanje trenerjev, pred- vsem pa zagotoviti stroki stike z razvitej- šo Evropo (tekmovalni sistemi pri nas večkrat niso ustrezni).

Svet za vrhunski šport pri ZTKO Slove- nije bo s podobnimi oblikami posvetova-

nja tudi v prihodnje poizkušal poglobiti stike med vsemi, ki delujejo na področju športa kot strokovni delavci, trenerji, raz-iskovalci.

Gostitelj seminarja, Športno-hotelski center Unior Zreče, je vsem udeležencem posvetovanja pokazal celoten kompleks športnega centra Rogla, ki je resnično eden izmed najmodernejših pri nas.

Kompleks poleg hotela in bungalovov obsega še športno dvorano, ki je res ve- čnamenska, kabinet za namizni tenis, moderen kabinet za pridobivanje fizične moči (utežarno), savno, prostore za ma- sažo, bazen. Zunanji kompleks pa sestav- ljajo tenis igrišča, igrišča za rokomet, košarko in odbojko, nogometno igrišče z atletsko stezo, smučarske vlečnice, pozi- mi pa imajo urejene tudi proge za smu- čarske teke.

Kako takšen kompleks vzdrževati? Na Rogli so našli idealno rešitev! Vse objekte vzdržuje Unior Zreče, ki je tudi upravljalec objektov. Rešitev, o kateri bi veljalo razmišljati tudi na Jesenicah; sedaj so objekti zelo slabi, kljub velikemu trudu delovne skupnosti, da se obstoječi objekti v Športnem parku sploh še lahko upora- bljajo!

Letne športne igre železarjev

V soboto, 17. junija, so se na Ravnah na Koroškem srečali slovenski železarji in se pomerili v že tradicionalnih letnih športnih igrah. To je le ena od številnih oblik druženja delavcev te sestavljene or- ganizacije zunaj tovarniških plotov.

V nogometu so se naši sodelavci uvrstili v finale in premagali Železarno Štore z rezultatom 3:1. Tako so zasedli prvo me- sto pred Štorani, Ravenčani, četrti so bili tekmovalci Plamena iz Kroke, peta Žična Celje in zadnji Leščani.

Ženska odbojkaška ekipa naše žele- zarne se je prav tako uvrstila v finale, kjer so jih porazile Ravenčanke. Tako so naše odbojkarice zasedle drugo mesto, sledijo pa Veriga Lesce, Plamen Kropa, Žična Celje, Železarna Štore.

Letos so se presenetljivo slabo odrezali naši odbojkarji, ki so zasedli zadnje me- sto. Najboljši so bili Ravenčani, sledijo Veriga Lesce, Plamen Kropa, Železarna Štore, Žična Celje.

V namiznem tenisu se je najbolje uvr- stila ekipa Železarne Ravne pred našo ekipo, sledijo pa Štorani in Žična Celje.

V šahu so prvo mesto osvojili naši so- delavci pred Ravenčani, Celjani in Štorani.

V kletjanju na asfaltu so se moštveno ekipe razvrstile takole: 1. Železarna Ra- vne, 2. Železarna Štore, 3. Žična Celje, 4. Veriga Lesce, 5. Železarna Jesenice, 6. Plamen Kropa in 7. Metalurški inštitut.

Posamezno je najboljši rezultat dosegel Danilo Vovk iz Železarne Ravne pred Danilom Sivko iz Železarne Štore. Od je- seniških železarjev se je najboljšje uvrstil Jaka Lovše na 8. mesto.

Med ženskimi ekipami se je najbolje uvrstila ekipa iz Železarne Ravne pred našimi tekmovalkami. Tretje so bile tekmovalke iz Verige Lesce, 4. iz Plamena Kropa in 5. iz Metalurškega inštituta. Po- samezno je najboljši rezultat dosegla Me- dika Princič iz Železarne Ravne. Naše tekmovalke so dosegle naslednje rezul- tate: 5. Vanja Simeonov, 8. Zdenka Vogrič, 11. Francka Marinkovski in 16. Ljuba Bo- žič.

In še rezultati streljanja. Moški — ekipno: 1. Železarna Štore, 2. Železarna Ravne, 3. Veriga Lesce, 4. Žična Celje, 5. Železarna Jesenice in 6. Pla- men Kropa.

Moški — posamezno: 1. Vili Dečman — Železarna Štore, 2. Peter Basara, 14. An- žee Bernot, 20. Andrej Janša in 22. Zvone Kalan (vsi Železarna Jesenice).

Tudi ženska ekipa se v streljanju ni kaj bolje odrezala, saj je zasedla zadnje me- sto. Prva je bila ekipa Železarne Ravne pred Železarno Štore in Verigo Lesce. Posamezno je najboljši rezultat dosegla Albina Rezar iz Železarne Štore. Uvrsti- tve naših: 6. Francka Marinkovski in 8. Vanja Simeonov.

Nogomet

Jesenice-Primex-Adria 1:0 (0:0)

Strelec: Ibrahimović
V zadnjem kolu OČL — zahod so Jese- ničani gostili moštvo Primex-Adrie in ta- tekma je odločala, katero moštvo bo iz- padlo iz lige. Jeseničani so tekmo začeli zelo borbeno in so nasprotnika pritisnili na njihovo polovico. Žal pa se je njihova premoč končala okoli kazenskega pro- stora gostov, kjer so gostje postavili pravi zid. Tako so Jeseničani poskušali s strel- jo od daleč, vendar je vratar gostov branil odlično.

Nekajkrat je Razboršek odlično prei- gral nekaj igralcev, vendar je v zaključku slabo reagiral in priložnosti so šle po vo- di. Lepo priložnost je imel tudi M.Oma- novič, vendar je v zadnjem trenutku eden od gostov izbil žogo.

Najlepšo priložnost je imel Radič, ko se je znašel sam na robu kazenskega pro- stora, vendar se je odločil za najslabše in je streljal čez gol.

Namizni tenis

Ob zaključku sezone še lep uspeh najmlajših

S sobotnim nastopom najmlajših se je za jeseniške igralce in igralke končala le- tošnja uspešna sezona. Pionirke so na- stopile na tradicionalnem republiknem tekmovanju za Prelovskega memorial v Kranju. Sodelovale so pionirke iz Lju- bljane, Novega mesta, Kopa, Ljubnega, Kranja ter Jesenic. Tekmovanje je bilo v dveh starostnih kategorijah, za starejše in mlajše pionirke. Način igranja je bil po sistemu na dvojno izpadanje.

Jeseniške pionirke, ki jih vodi in treni- ra prof. Milana Krmelj, so med mlajšimi pionirkami dosegle lepe uspehe. Maša

Sladič je osvojila drugo, Saša Lavtizar tretje in Medea Košir četrto mesto. Tudi ostale jeseniške pionirke, predvsem Mar- tina Lipicer, so igrale dobro, vsem pa manjka več nastopov in tekmovalj z dru- gim igralkami.

Vsekakor lahko rečemo, da je mladega ženskega naraščaja za namizni tenis na Jesenicah kar dosti in da so tudi nekatere od njih zelo perspektivne, zato se ni- bati za nadaljnjo usodo ženskega namiz- nega tenisa na Jesenicah.

S.

**4000 IMETNIKOV
TEKOČEGA RAČUNA NA
GORENJSKEM SI ŽELI, DA
BI JIM BANKA ČEKOVNE
BLANKETE POŠILJALA NA
DOM**

**V LJUBLJANSKI BANKI
TEMELJNI BANKI
GORENJSKE SMO SE
POTRUDILI**

**IZOGNITE SE
VRSTAM!!!**

Temeljna banka Goreniske

Na vseh bančnih okencih, kjer izdajamo čekovne blankete, boste prejeli pismo zaupanja, na katerem označite:

- število čekovnih blanketov,
- številko vašega tekočega računa
- in naslov, na katerega želite prejeti blankete.

Izpolnjeno pismo zaupanja vložite v ovojnico in jo oddajte v najbližji poštni nabiralnik brez plačila poštne, saj bo le-to poravnala banka.

**V NEKAJ DNEH VAM BO VAŠ
PISMOŃA DOSTAVIL ŽELENE
ČEKOVNE BLANKETE**